

TUTÚ NÍ CADÚHA TÉ PĀBLÚ QUÍHÍⁿ NDAHA ÑÁYIU ÑUÚ RÒMÁ

**Té Pāblú cādūha-dé tutú quíhíⁿ ndaha ñáyi
xíndecu ichi Xítohá Jesucristú ndécú ñuú Rómá**

1 Yúhú té Pāblú xínú cuèchi-í núú Xítohá Jesucristú, chi mee Yă Ndiöxí ní cachí-gá sá cúu-í ñⁿ tée cáháⁿ tnúhu-gá núú ñáyi, te tnúhu-gá cúu-xí tnúhu sá cāháⁿ nācuāa naníhí tǎhú-ó, núu diu-gá ní tendaha ñāha-gá xii-í xicá cūu-í cāháⁿ-í tnúhu-gá.

2 Te ndée sanaha ñí cachí Yă Ndiöxí sá dācuítí sàá nduu ngūndecu ndíhi ñáyi tnúhu-gá. Te ducaⁿ ñí xāhaⁿ-gǎ xii cue tée ní cáháⁿ tnúhu-gá dāvā-áⁿ ñí chídó tnùn-í-güedé núú tütú-gá. **3** Te tnúhu-gá sá cāháⁿ-í-a cāháⁿ-xi diu-ni cuendá Xítohá Jesucristú Yaá cúu Dēhe-gá. Te Dēhe-gá-áⁿ cúu-gǎ ñⁿ ñáyi, te cūu-gá ñaní tñáhá ndíi Dāví. **4** Te cūu-gá Yaá ñá túu tñáhí cuéchi-xi. Te ní xíhí-gá te ní ndoto-gá, te xǎⁿ cútnùn-í iní-ó sǎ cúu-gǎ Dēhe Yă Ndiöxí, te ío cāhnu cuu-gá. **5** Te diu-ni Xítohá Jesucristú ní quide-gá ní nduu tǎhù-í núú Yă Ndiöxí sá cāháⁿ-í tnúhu-gá núú cuè ñáyi ñuyíú-a cuendá quíndáá iní-yu tnúhu-gá te canchicúⁿ nihnú-yu cadá-yu nchaa nācuāa cāháⁿ-xi, te ducaⁿ ío cuu cāhnu-gá. **6** Te tñáhá nchòhó cúu-ndó ñáyi sa nchícúⁿ nihnu quide-ndo nchaa nācuāa cāháⁿ tnúhu-áⁿ, chi ní cachí Yă Ndiöxí sá nchòhó tñáhá tnúhu-ndo ndíhi Xítohá Jesucristú. **7** Te nchòhó ñáyi xíndecu ñuú Rómá, ñáyi ío cūu iní ñáhá Yă Ndiöxí, cādúha-í tutú-a daquixi-í ndaha-ndo. Te diu-ni nchòhó cúu-ndó cuè ñáyi ní cachí Yă Ndiöxí cada ndáá cundecu-ndo ñúú-gǎ. Te xicáⁿ tǎhù-í núú Tǎtá-ó Dütú Ndiöxí ndíhi núú Xítohá Jesucristú sá ío na chindee chitúu ñaha-gǎ xii-ndo, te ducaⁿ ndí nduú-gá ná cāda te ío váha cuu iní-ndó cūndecu-ndo.

**Té Pāblú cuín-í-dé quíhíⁿ ngoto-dé cue ñáyi
xíndecu ichi Xítohá Jesucristú ndécú ñuú Rómá**

8 Te díhna nuu-gǎ cāchí tnúhu-í xii-ndo sǎ ío ndácáⁿ tǎhù-í núú Yă Ndiöxí cuendá sá ío sāndáá iní-ndó-gǎ, te nchaa ñáyi nihí-yu tnúhu sá dúcáⁿ quide-ndo. Te Xítohá Jesucristú dáyāha-gá nchaa tnúhu cāháⁿ-í núú Yă Ndiöxí. **9** Te ndí tñáhá òré cāháⁿ ndíhi-í Yă Ndiöxí ducaⁿ-ni xicáⁿ tǎhù-í

núú-gă cuendá-ndó, te mee-gă náhá-gă sá cãháⁿ ndáá-í, te ñiu-ni núú-gă xínú cuèchi-í ni yùhu ni iní-í, chi cãháⁿ-í nàcuáa ní quide Déhe-gá Xítóhó Jesucrístú cuendá naníhí tàhú-ó. **10**Te xicáⁿ táhù-í núú Yă Ndiöxí sá nñu mee-gă ná cãchí te sáá ñⁿ nduu quixi coto ñaha-í xii-ndo. **11**Chi ío cuiní-í cundecu ndihi ñaha-í xii-ndo dãnehé ñáhà-í ñⁿ úú tnúhu nàcuáa ío-gá chindee ñaha Espíritú Yă Ndiöxí xii-ndo, te ducaⁿ ño-gá cuita nducu ndèe-ndo cada-ndo nchaa nacuáa cuiní-gá. **12**Te ío chí ná cuãha tnàha-o tnúhu ndee ñí cundecu-o ñchi-gá, chi nchòhó ndihi yúhú ío sàndáá iní-ó-gă.

13Te nchòhó ñáyiu ndècu ndihi-í ichi Xítóhó Jesucrístú na cãchí tnúhu-í xii-ndo sã dúcáⁿ-ní ño sàni iní-í quixi coto ñaha-í xii-ndo. Te cuiní-í sá òrè quixi coto ñaha-í xii-ndo, te vá cuíta chiúⁿ quixi-í dàtná quidè-í òrè sãngoto-í nchaa ñáyiu dava-gá ñuú ñá túú xíta chiúⁿ-í chi ío váha sàhúuⁿ-yu tnúhu cãháⁿ-í, dico ñá ndácù-í quixi-í quixi coto ñaha-í xii-ndo. **14**Te yúhú yídiquè-í cãháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucrístú núú nchàa ñáyiu cãháⁿ tnúhu grìégú, ndihi núú nchàa ñáyiu cãháⁿ dava-gá núú tnúhu, ndihi núú nchàa ñáyiu túha, ndihi núú nchàa ñáyiu ñá túú túha. **15**Te cuendá sá dúhá yídiquè-í cãháⁿ-í tnúhu-gá, xíáⁿ ío cuiní-í danèhé ñáhà-í xii nchaa nchòhó ñáyiu ñuú Rómá nàcuáa ndùu tnúhu sá cãháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó.

Ío cùnuu tnúhu Xítóhó Jesucrístú

16Te yúhú ñá túú tnàhí cùcahaⁿ núú-í cãháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucrístú, chi cùu-xi tnúhu ío cùnuu, chi Yá Ndiöxí ní cachí-gá sá ncháá ñáyiu na quìndáá iní-xi tnúhu-áⁿ te naníhí tàhú-yu. Te ní cachí-gá sá dñhnanuu-gă ñáyiu isràél ngúndecu ndihí-yu tnúhu-áⁿ te dàtnùní ngúndecu ndihi ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél. **17**Te tnúhu-áⁿ dãnèhé ñáhà-xí xii-o sá cúdiú-o núú Yă Ndiöxí te núu mee-ni sã quìndáá iní-ó-gă dàtná cãháⁿ-xi núú tùtú-gá núú cãchí-xi: “Nchaa ñáyiu sàndáá iní ñáhà xii Yá Ndiöxí cúdiú-yu núú-gă, te ndècu ndihi ñahá-yu xii-gá”, duha cãchí-xi núú tùtú-gá.

Nchaa ñáyiu ndècu ñuyíú ndècuéchi-yu

18Te ndéé andiu tëndaha Yá Ndiöxí sá ùhú quixi sá cúú-xí nchàa ñáyiu ñá túú quide ndáá núú-gă, ñáyiu quide nchaa sá cuèhé sá dúhá. Te cuendá nchaa sá quidè-yu-áⁿ xíáⁿ ñá túú cuiní-yu tnúhu-áⁿ tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiöxí cuendá cuu-xi ñⁿ sá vãha sá cúú-xí-yu. **19**Te cuèi ducaⁿ quidè-yu dico cùnùní ndáá iní-yu nàcuáa ndùu sá sání ñí Yă Ndiöxí ndihi nàcuáa ndùu sá quidè-gă dàtná cùnùní iní nchaa dava-gá-yu, chi ñiu-gá dãnèhé ñáhà-gă xii-yu. **20**Te ni vã ndácú-ó quini núú-ó nãsa cãa-gá, te ni vã ndácú-ó quini-ó nãsa cãa iní-gá, te ni vã ndácú-ó quini-ó nãsa quide-gá táxí

tnùní-gá nchaa nduu nchaa quíú. Te cuèi ducaⁿ dico ndéé cútnàhá ní ngáva ñuyíú ní ngúíta nchaa ñáyiú tècú tnùní váha-yu nàcuáa ndùu sá sání iní-gá ndihi nàcuáa ndùu sá quidé-gă te ducaⁿ tècú tnùní-yu cuendá nchaa sá ní cadúha-gá ndéhě-yu íó ñuyíú-a, núu xíăⁿ vá cächí-yu sá ñà túú cuèchi-yu. **21**Te cuèi ducaⁿ ní cutnùní iní-yu cuendá Yă Ndiöxí dico ñà túú cuiní-yu canehé-yu sá yíñuhu núú-gă nàcuáa tàú-xi cunduu. Te ni ñà túú cuiní-yu ndacáⁿ táhũ-yu núú-gă cuendá nchaa sá vâha quide ñaha-gá xií-yu, chi mee-ni nchâa sá ñà túú vëdana nândíhi ñuhu iní-yu. Te quidé-yu dàtná quidé ìⁿ ñáyiú ñà túú ndècu ndihi nchaa sá xíní tnùní-xi. Te uuⁿ-gá uuⁿ-gá tá quidé-yu cuáháⁿ. **22**Te cächí-yu sá cúũ-yu ñáyiú íó váha sâá sá xíní tnùní-xi dico ñà ndâá, chi cùú-yu ñáyiú íó ñi dǐquí-xi. **23**Te ñà túú cuiní-yu cáháⁿ-yu sá ío cãhnu cuu Yá Ndiöxí Yaá ndécú nchâa nduu nchaa quíú, chi da nchaa sá ní cadúha mée-yu quide cahnú-yu. Te ní cadúha-yu nchaa sá nâhá ñáyiú ñà túú cùdíí ndècu ñuyíú-a. Te ní cadúha-yu sá nâhá quiti ndàva, ndihi sá nâhá quiti sàcuíta ñuhu mee-xi, ndihi sá nâhá nchaa dava-gá quiti, nchaa xíăⁿ quidé cãhnú-yu.

24Te xíăⁿ núu ní dáñá Yă Ndiöxí quidě-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní-yu. Te xíăⁿ íó quide ndihi tnahá-yu sá cuèhé sá dúhá sàcúú-xí yèqui cuñú-yu. **25**Te ducaⁿ quidé-yu chi ñà túú sândáá iní-yu tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiöxí. Te mee-ni tnúhu ndehnde sândáá iní-yu, te nèhé-yu sá yíñuhu núú dâva sá ní cadúha-gá íó ñuyíú-a ndihi dava sá ndèé andiu te quide cahnú-yu, te ñà túú cächí-yu sá mée-gă ío cãhnu cuu-gá, dico mee-gă xíní ñuhu-xi cáháⁿ-yu sá ío cãhnu cuu-gá ni caa ni quíhⁿ. Te ndáá ndisa sá ío cãhnu cuu-gá.

26Te sá dúcáⁿ ñà túú quide váha-yu núu xíăⁿ ní dáñá-ñă Yă Ndiöxí quidě-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá sàni iní mée-yu. Te dava ñáyiú ðíhí cãháⁿ ndihi tnâhá-yu ndi mée ðíhí-yu te ñà túú quidé-yu nàcuáa ní nduu táhũ-yu cadá-yu. **27**Te ðiu-ni ducaⁿ xǐquide dava cue téé chi sàni cuehé sání dùha iní-güedé sá cúú-xí yèqui cuñú-güedé ndi mée tnaha téé-güedé, chi cãháⁿ ndihi tnâha ndi mee-güedé te ñà túú quide-güedé nàcuáa ní nduu táhũ-güedé cada-güedé, te sá dúcáⁿ quide-güedé te ñà túú tnâhí cùu váha iní-güedé ndécú-güedé, te ducaⁿ tnâhí tàú-xi ndoho-güedé cundecu-güedé.

28Te ñà túú tnâhí ñuhu iní-yu Yá Ndiöxí núu xíăⁿ duuⁿ duuⁿ ní dáñá ñihnu ñaha-gá xií-yu sàni cuehé sání dùha iní-yu, te quidé-yu nchaa sá ñà túú tàú-yu cadá-yu. **29**Te nchaa núú sã cuèhé sá dúhá cùnuu quidé-yu. Te cue téé cãháⁿ ndihi-güedé ñáyiú ðíhí te ñà díú ñàðíhí-güedé cúũ-yu. Te ðiu-ni ducaⁿ xǐquide cue ñáyiú ðíhí chi cãháⁿ ndíhí-yu cue téé te ñà díú yè-yu cùu-güedé. Te mee-ni sã ñà túú vâha quidé-yu sá cúú-xí tnâha ñáyiú-yu, te xihó-yu cundecu ndíhí-yu sá ndécú ndihi dava-gá tnâha ñáyiú-yu, te ío sàni cuehé sání dùha iní-yu sá cúú-xí tnâha ñáyiú-yu, te ío

cuédú ínĭ-yu, te sàhni tnahá-yu, te ío plètú-yu, te dándahú tnáhă-yu, te cùu úhú ínĭ-yu cue tnàha ñáyĭú-yu, te ío yĭti yùhú-yu. ³⁰Te càháⁿ cuèhé-yu cuèndá nchaa dava-gá tnàha ñáyĭú-yu, te cùu úhú ínĭ-yu Yá Ndiöxí, te xio xio cuĭní-yu cunuu tnúhu-yu, te mee-ni sàni ínĭ-yu sá ĩo váha cunduú-yu, te ío quĭde cahnú-yu mèé-yu, te ío sàni ínĭ-yu sá cádá úhú-yu tnàha ñáyĭú-yu, te ñá túú sàndáá ínĭ-yu ni tătă-yu ni nănă-yu. ³¹Te ñá túú tècú tnùnĭ-yu sá vâha, te ñá túú quĭdé-yu ĩĭⁿ sá càháⁿ-yu, te ñá túú cùu ínĭ-yu ñi ñáyĭu cùu ndi meé-yu, te ni dàva-gá tnàha ñáyĭú-yu, te ñá túú quĭde cahnu ínĭ-yu ĩĭⁿ sá cúmăní nŭú tnáhă-yu, te ni ñà túú cùndahú ínĭ-yu tnàha ñáyĭú-yu. ³²Te Yá Ndiöxí ní cachĭ-gá sá ncháá ñăyĭu ducaⁿ xĭquĭde quĭhĭⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú. Te xĭní-yu sá Yă Ndiöxí daquĭhĭⁿ ñáhă-gă xĭĭ-yu núú ùhú núú ndàhú sá dúcáⁿ quĭdé-yu, dico uuⁿ-gá quĭdĕ-yu chi váha-gá cúú ĩní-yu cue ñáyĭu quĭde datná quĭdé mèé-yu.

Yá Ndiöxí cada ndáá-gá cuéchi nchaa ñáyĭu ndècu ñuyĭú

2 ¹Te nchòhó ñáyĭu càchĭ sá ĩo ndècu cuéchi dava-gá ñáyĭu tnàhá-ndó ĩo ndècu cuéchi-ndo cuĕi nágá ñáyĭu cùu-ndo, chi tnàhá-ndó quĭde-ni-ndo nchaa nacuáa quĭde dava-gá ñáyĭu càchĭ-ndó ndècu cuéchi-xi, te sá dúcáⁿ càháⁿ-ndó să ndécú cuĕchi ñáyĭu-áⁿ te dàcaa-ndo cuéchi díquí-ndó chi tnàhá-ndó quĭde-ndo datná quĭdĕ-yu. ²Te nchoo xĭní-ó să Yă Ndiöxí ío váha cùtnunĭ ínĭ-gá nàcuáa cada ndáá-gá cuéchi ĩĭⁿ ĩĭⁿ nchoo ñáyĭu ndècu ñuyĭú-a, chi daquĭhĭⁿ-gá nchaa ñáyĭu quĭde nacuáa ní cáháⁿ-í núú ùhú núú ndàhú. ³Te nchòhó ñáyĭu ĩĭⁿ-ni quĭde ndĭhi ñáyĭu càchĭ méé-ndó să ndécú cuĕchi-xi dacuitĭí să ná chăhu-ndo nŭú Yă Ndiöxí sá dúcáⁿ quĭde-ndo. ⁴Te ñá túú cùu váha ínĭ-ndó să Yă Ndiöxí cùndàhú ínĭ ñáhă-gă xĭi-ndo, te ni ñà túú cùu váha ínĭ-ndó să ĩo cuĭní-gá cada cahnu ínĭ-gá nchaa sá ñà túú vâha quĭde-ndo, te ni ñà túú quĭde cuendá-ndó să Yă Ndiöxí quĭdé vâha ñaha-gă xĭi-ndo cuèndá cuĭní-gá sá nchòhó ndĭxi túu ínĭ-ndó să ñà túú quĭde váha-ndo ndècu-ndo. ⁵Te nchòhó cúú-ndó ñáyĭu ío sàá ínĭ-xi, chi ñá túú cuĭní-ndó ndĭxi túu ínĭ-ndó să ñà túú quĭde váha-ndo ndècu-ndo, te xĭăⁿ nŭu ío-gá tá cùu vai tnúndòho sá cúú-xĭ-ndó. Te na sàá nduu tnúhu ndòho tnúhu ndàhú te ío ndoho-ndo, chi Yá Ndiöxí cada ndáá-gá nàcuáa ndùu cuéchi-ndo. ⁶Te dàvá-áⁿ cada ndáá Yă Ndiöxí nchaa nàcuáa ndùu nchaa sá ñĭ quĭde ĩĭⁿ ĩĭⁿ ñáyĭu ndècu ñuyĭú-a. ⁷Te nchaa ñáyĭu nchĭcúⁿ nihnu-ni quĭde mee-ni sá vâha, ñáyĭu-áⁿ nduu táhŭ-yu cundecú-yu ndĭhi Yá Ndiöxí ni caa ni quĭhĭⁿ, te ducaⁿ quĭde váha-yu chi cuĭní-yu sá Yă Ndiöxí cuu váha ínĭ ñáhă-gă xĭĭ-yu, te cuĭní tucú-yu nduu táhŭ-yu núú ĩo váha càa ndecu Yá Ndiöxí cundecú-yu ni caa ni quĭhĭⁿ. ⁸Te ío cùdĕéⁿ-gă núú nchàa ñáyĭu ñùhu ínĭ mee-ni să cúú-xĭ mèe-xi, te ñá túú sàndáá ínĭ-yu tnúhu ndáá chi mee-ni să cuèhé sá dúhá quĭdé-yu. ⁹Te nchaa

ñáyiú ducaⁿ xiquide ío ndíhú iní-yu. Te díhna-gá ñáyiú isràél ngüíta-xi ndohó-yu, te dătnùní ngüíta-xi ndoho nchaa ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél. **10**Te nchaa ñáyiú ní quide váha, te Yá Ndiöxí cada-gá te ngúndecú-yu núú ïo váha càa ndecu-gá, te cachí-gá sá ñí quide váha-yu, te ío váha cuu iní-yu cundecú-yu. Te díhna-gá ñáyiú isràél ñáyiú ní quide váha ducaⁿ càda ñaha-gá xií-yu, te dătnùní ducaⁿ càda ñaha-gá xii ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél ñáyiú ní quide váha.

11Te ñá túú quide cuendá-gá cuèi náí ñáyiú cùú-yu. **12**Te nchaa ñáyiú ndècu ndíhi nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, Yá Ndiöxí cada ndáá-gá cuéchi-yu năcuáa càháⁿ nchaa tnúhu-áⁿ. Te nchaa ñáyiú ñá túú ndècu ndíhi tnúhu ní chídó tnùní ndíi-áⁿ, Yá Ndiöxí vá cáda ndáá-gá cuéchi-yu năcuáa càháⁿ nchaa tnúhu-áⁿ. Dico nchaa ñáyiú quide nândi sá cuèhé sá dúhá dăcuitíí cuíta nihnú-yu cuèi ndècu ndíhi-yu tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés àdi ñá túú ndècu ndíhi-yu. **13**Te nchaa ñáyiú dícó-ni sàcúndedóho nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés te ñá túú tnèi-yu, ñáyiú-áⁿ ñà túú cùdiú-yu núú Yă Ndiöxí, dico nchaa ñáyiú tnèi nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi, ñáyiú-áⁿ càchí Yă Ndiöxí sá cúdiú-yu núú-gă, chi ñá túú-gă cuéchi-yu ndècu núú-gă. **14**Te nchaa ñáyiú ñá túú ndècu ndíhi tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te núu quidé-yu nchaa năcuáa ní cáháⁿ ndíi te cùu-xi ïiⁿ sá sání tnàhí iní mēē-yu cadá-yu, te sá sání iní-yu-áⁿ cúú-xí ïiⁿ tnúhu váha sá sánú ìchi ñaha xií-yu năcuáa cada váha-yu cundecú-yu. **15**Te sá dúcáⁿ quidé-yu xíăⁿ cútnùní sá sání iní-yu dătná càháⁿ tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés cada ñáyiú isràél, te ío váha cùtnuní iní-yu nchaa năcuáa quidé-yu chi ndixi túu iní-yu òré ñá túú quide váha-yu. **16**Te sáá nduu te Yá Ndiöxí cúñaha-gă xii Xítohó Jesucristú cada ndáá-gá nchaa cuéchi ñáyiú, nchaa sá sání iní mēē-yu ndùu yuhu, te cada-gá dătná càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o năcuáa naníhí tàhú-ó, tnúhu sá dănèhé ñáhà-í xii-ndo.

Cuendá ñáyiú isràél ndíhi cuendá nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés

17Te nchòhó ñáyiú isràél nchaa-ndo cùu-ndo ndi mee-í, te càchí-ndó să nchìcúⁿ nihnu-ndo quide-ndo nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés nūu xíăⁿ ndécú văha-ndo, te càchí-ndó să ïo càhnu cuu-ndo sá ndécú ndíhi-ndo Yá Ndiöxí. **18**Te cùtnuní iní-ndó nchàa năcuáa cuíní Yă Ndiöxí cada-ndo, te sá dúcáⁿ nchìcúⁿ nihnu-ndo quide-ndo năcuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ xíăⁿ cútnùní iní-ndó nchàa sá ïo-gá váha xìni ñuhu-xi cada-ndo. **19**Te càchí-ndó să ïo váha xìní-ndó cànuichi-ndo nchaa ñáyiú ñá túú cùtnuní iní-xi, te càchí tucu-ndo să ïo váha xìní-ndó nà canu ichi-ndo nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha. **20**Te sànu ichi-ndo nchaa ñáyiú ío ñi dīquí-xi, ndíhi nchaa ñáyiú vitna ta tècú tnùní nchaa sá văha, te ducaⁿ quide-ndo chi ndècu ndíhi-ndo nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te tnúhu-áⁿ

cúu-xí tnũhu ndáá, chi sànu ichi ñaha-xi xii-ndo nacuaáa cada-ndo. **21**Te nchòhó dàcuaha-ndo ñáyiù nàcuáa cada-yu, te mee-ndo ñà túú dàcuaha-ndo cada-ndo nchaa nacuaáa tàú-xi cunduu, te xãhaⁿ-ndo xií-yu sá vã cúú dùhú-yu te mee-ndo dùhu-ndo. **22**Te dàcuaha-ndó-yu sá cuè téé vá cúú cãháⁿ ndihí-güedé ñáyiù ðihí te núu ñá díú ñàðihí-güedé cúu-yu, te ducaⁿ-ni cuè ñáyiù ðihí, vá cúú cãháⁿ ndihí-yu téé te núu ñá díú yíi-yu cùu-güedé. Te nchaa sá xãhaⁿ-ndo vã cúú càda ñáyiù te mee-ndo quide-ni-ndo, te xãhaⁿ-ndo xií-yu sá vã cànèhé-yu sá yíñũhu núú nchàa sá cãchí-yu cùu ndiòxí-yu, te mee-ndo nèhé-gá quidé-ndó, chi dùhu-ndo nchaa sá ndécú vèñũhu. **23**Te cãchí-ndó sã ío cùnũu nchaa tnũhu ní chídó tnùnì ndíi Moisés, te ñá túú quide-ndo nchaa nacuaáa ní cãháⁿ ndíi, te sá dúcáⁿ quide-ndo-áⁿ te dàquee tñhú-ndó Yã Ndiòxí. **24**Te quèe ndáá-xi nàcuáa cãháⁿ-xi núú tùtú Yã Ndiòxí nàcuáa quide-ndo-áⁿ nũú cãchí-xi sá ncháá ñáyiù ñá túú cùu ñáyiù isràél cãháⁿ cuèhé-yu cuèndá Yã Ndiòxí sá cuèndá-ndó.

25Te nchòhó ñáyiù isràél nchaa-ndo cùu-ndo ndi mee-í, te tnàhá-ndó ndècu ndihí-ndo seña ñii-ndo, te váha-ni sá dúcáⁿ te núu quide-ndo nchaa nacuaáa ní cãháⁿ ndíi Moisés. Dico núu ñá túú quide-ndo nchaa nacuaáa ní cãháⁿ ndíi ña, te ñá túú nàndíhi-xi sá cúú-ndó ñáyiù isràél cuèi ndècu seña ñii-ndo. **26**Te nchaa ñáyiù ñá túú ndècu ndihí seña ñii-xi, te núu quidé-yu nchaa nàcuáa ní cãháⁿ ndíi Moisés, te cùu-yu dàtná cue ñáyiù ndècu ndihí seña ñii-xi, chi quidé-yu nchaa nàcuáa ní cãháⁿ ndíi. **27**Te ñáyiù ñá túú ndècu ndihí seña ñii-xi, te núu na càdá-yu nchaa nàcuáa ní cãháⁿ ndíi Moisés, te ñáyiù-áⁿ cãchí-yu sá ñà túú quide ndáá nchaa nchòhó ñáyiù ndècu ndihí seña ñii-xi, chi ndècu ndihí-ndo nchaa tnũhu ní chídó tnùnì ndíi te ñá túú quide-ndo nacuaáa cãháⁿ tnũhu-áⁿ. **28**Te nchòhó ñáyiù isràél, ñáyiù nchìcúⁿ nihnu-ni quide nchaa nacuaáa ta quide tnahi-ndo véxi, ñá túú quide-ndo sá cúú-ndó ñáyiù isràél, te mee-ndo ndècu seña ñii-ndo dico ñá túú quide-ndo nacuaáa tàú-xi cada nchaa ñáyiù ndècu seña ñii-xi, te mee-ni sèñá-áⁿ sãha-ndo ñii-ndo te ñá túú quide-ndo nacuaáa cuèní Yã Ndiòxí cada-ndo. **29**Te nchaa ñáyiù sàndáá ndisa iní-xi Yá Ndiòxí, ñáyiù-áⁿ cúú ndisá-yu ñáyiù isràél, te sa ní nduu ndoo ní nduu nine iní-yu chi Espiritú Yã Ndiòxí ducaⁿ nĩ quide-xi, dico ñá díú sã sãha-yu sèñá ñii-yu dàtná ní cãchí ndíi Moisés. Te ñáyiù-áⁿ cúú vãha iní ñáhá Yã Ndiòxí xií-yu cuèi ñá túú cãháⁿ váha tnàha ñáyiú-yu cuèndá-yu.

3¹Te sá dúhá cãháⁿ-í te ío dava ñáyiù quesàhá-yu sá ííⁿ-ní cùu ñáyiù ñá túú cùu ñáyiù isràél ndihí nchoo ñáyiù isràél, te quesaha tùcú-yu sá ííⁿ-ní quide tucu-xi cuèi na cuãha àdi vá cuãha seña ñii-yu. ²Dico yúhú cãchí-í sá ncháá ñáyiù isràél ío-gá cúnùu-yu, chi ío titní núú sã vãha ní quide ñaha Yã Ndiòxí xií-yu, chi ní sãñaha-gã tnũhu-gá ndécú ndihí-yu.

3Te davá-yu ñá túú cuíní-yu cada ndáá-yu, dico ñá díú sǎ xǎⁿ te cùyica iní Yǎ Ndiöxí ñá túú quide ndáá-gá. **4**Dico ñáhá chi xìni ñuhu-xi sá ncháá ñáyiú cada cuèndá-yu sá Yǎ Ndiöxí cúú-gǎ Yaá quidé ndáá cuíti, te cuèi ncháá-yu na càchí-yu sá ñà túú quide ndáá-gá, dico mee-gǎ chi quide ndáá-ni-gá. Te núú tütú-gá càháⁿ-xi nàcuáa ní xáhaⁿ ìⁿ téé ní xíndecu ndéé sanaha xii-gá, te duha ní xáhaⁿ-dě:

Yòhó Dútú Ndiöxí, cùtnuní iní ñáyiú sá ìo ndáá càháⁿ-n,
te cùnuu nahi-ni tnúhu-n cuèi òré càchí ñáyiú sá ñà túú càháⁿ
ndáá-n.

Duha ní xáhaⁿ tée ndéé sanaha-ǎⁿ xii-gá càchí-xi núú tütú-gá.

5Te cuèndá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide ñáyiú, xiǎⁿ cútnuní iní-yu sá Yǎ Ndiöxí cúú-gǎ Yaá ío váha quide ndáá, chi mee-gǎ ñá túú dùcaⁿ quide-gá. Te cuèi ducaⁿ dico vá cání iní-yu sá Yǎ Ndiöxí ñá túú quide ndáá-gá sá dándòho ñaha-gá xií-yu na sàá nduu, te núú ducaⁿ na càni iní-yu, te sàni iní-yu dàtná sání iní cue ñáyiú ñá túú ndècu ichi-gá. **6**Te vá dúcáⁿ càni iní-yu, chi núú Yá Ndiöxí ñá túú quide ndáá-gá ñá, te vá cúú càda ndáá-gá nchaa cuèchi cue ñáyiú ñuyíú-a te núú ducaⁿ.

7Te núú yúhú ná càni iní-í cáháⁿ-í ìⁿ tnúhu ndehnde, te sá tnúhu-áⁿ te cani tucu iní-í sá quidé càhnu-gá-í tnúhu ndáá tnúhu Yá Ndiöxí, te sá dúcáⁿ ná càháⁿ-í te cani tucu iní-í sá vǎ cúú càháⁿ Yǎ Ndiöxí sá ndécú cuèchi-í.

8Te núú na càni tucu iní-í sá vǎha-gá cada-í nchaa sá cuèhé sá dúhá cuèndá Yǎ Ndiöxí cada-gá sá vǎha, dico ñá ndáá. Te ìo ñáyiú càháⁿ cuèhé cuèndá-í te càchí-yu sá díú-ní dùcaⁿ dacuaha-í ñáyiú dico ñá ndáá sá dúcáⁿ dànehé-í-yu, te ñáyiú-áⁿ nacháhu-yu tnúhu càháⁿ-yu, chi ducaⁿ tàú-xi cunduu.

Nchaa ñáyiú ñuyíú-a ndècuèchi-yu

9Te vitna càchí dava ñáyiú sá ìo-gá cúnùu nchoo cue ñáyiú isràél dàcúxí dàva-gá ñáyiú, dico yúhú càchí-í sá ñáhá, te sa ní cachí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ nchàa ñáyiú ndècuèchi-yu cuèi ñáyiú isràél te cuèi ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél. **10**Te núú tütú Yǎ Ndiöxí càchí-xi:

Vá yǎo ìⁿ quide ndáá,

11 te ni vá yǎo ìⁿ tècú tnùní tnúhu váha,
te ni vá yǎo ìⁿ nànducu nihnu Yá Ndiöxí.

12 Chi ncháá-yu ñá túú nchìcúⁿ nihnú-yu ichi váha, te ncháá-yu
cùú-yu ñáyiú xíndecu neñùú sá cúú-xí Yǎ Ndiöxí.

Te ni ìⁿ-yu ñá túú quidé-yu ìⁿ sá vǎha.

13 Te cada iní-ndó sǎ yúhú-yu cùu-xi datná cúú ìⁿ yaú núú yíndüxi
ndíyi núú ìo ndehe sàháⁿ,

te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu yuhú-yu, chi ío càháⁿ cuèhé-yu, te mee-ni dândahú-yu nchaa tnàha ñáyíu-yu.

Te cada iní-ndó sã vènenú cóo yíhí yùhú-yu chi mee-ni càháⁿ úhú-yu cuèndá tnàha ñáyíu-yu.

14 Te ío iní-yu càháⁿ úhú tnáhă-yu.

15 Te àúⁿ nă cuu àúⁿ nă xiăⁿ xĩsahni tnàhá-yu.

16 Te nchaa núú xícá cùú-yu quide úhú iní-yu nchaa tnàha ñáyíu-yu nàcuáa ndìhú iní ñáyíu-áⁿ.

17 Te ñá túú cuiní-yu cundecu ndihi tnàha váha-yu.

18 Te ñá túú sàni iní-yu canehé-yu sá yĩñùhu núú Yă Ndiöxí.

Duha quidé-yu càchí-xi núú tütú-gá.

19 Te cùtnuní iní-ó sã nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés cúú-xí cuèndá nchaa ñáyíu nchìcúⁿ nihnu nchaa tnúhu-áⁿ. Te tnúhu-áⁿ cúú-xí cuèndá sá vă yõo tnàhí cachí sá ñà túú cuèchi-xi, te ducaⁿ te nchaandi túhú ñáyíu cutnùní iní-yu sá ná chăhu-yu nchaa sá quidě-yu núú Yă Ndiöxí.

20 Te ducaⁿ càda-xi chi ni ìⁿ ñáyíu vá càchí-ó sã vă cùndècu cuèchi-yu núú Yă Ndiöxí cuèndá-ni sá nchìcúⁿ nihnú-yu nchaa tnúhu sá ñi chídó tnùní ndíi Moisés, te tnúhu-áⁿ càchí tnúhu-xi cuèndá-ni sá cùtnuní iní-ó sã ndécú-ó ìchi cuehé ichi duha.

Te núu na quìndáá iní-ó Xítohó Jesucristú te naníhí tàhú-ó

21 Te vitna ní cutnùní iní-ó sã ñà díú sã cáda-ó nchaa nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés cudíu-o núú Yă Ndiöxí, chi mee-gă quidé cùdíu-o núú-gă. Te núú tütú ndíi Moisés ndihi núú tütú cue téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yă Ndiöxí ndéé sanaha càháⁿ-xi nàcuáa cada ñaha-gă xii-o vitna. 22 Te ducaⁿ cùdíu-o núú Yă Ndiöxí te núu na quìndáá iní-ó Xítohó Jesucristú. Te díu-ni ducaⁿ cùdíu nchaa ñáyíu ñuyíú te núu na quìndáá iní ñáhă-yu xii-gá, chi ìⁿ-ni cùu-o nchaa-o sá cúú-xí Yă Ndiöxí. 23 Chi nchaá-yu ndècu cuèchi-yu, chi ñá ìⁿ-yu quidé-yu nàcuáa cáháⁿ Yă Ndiöxí sá cúú-yu ñáyíu quide váha. 24 Dico Yă Ndiöxí ío váha iní-gá chi ní quide ñaha-gă xii-o ìⁿ sá văha, chi dícó-ni ducaⁿ ñi quide-gá nàcuáa vá cùndècu-gá cuèchi-o nùú-gă, chi Xítohó Jesucristú ní satì ñíñí-gă te ní xíhí-gá, te ducaⁿ ñi yáha-gá cuèndá sá vă cùndècu-gá cuèchi-o. 25 Te Yă Ndiöxí ní taxi ndecu-gá Xítohó Jesucristú núú ñáyíu ñuyíú-a, te ní xíhí-gá sá cuèndá nchaa yícá cuèchi-yu, te ducaⁿ ñi cuu cuèndá sá ncháá ñáyíu na quìndáá iní ñáhá xii-gá te vá náchăhu-yu cuèchi-yu núú Yă Ndiöxí. Te Yă Ndiöxí ní quide ndee ìní-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ñi quide cue ñáyíu ní xíndecu ndéé sanaha. Te xiăⁿ ní xíhí Xítohó Jesucristú cuèndá cutnùní iní-ó sã Yă Ndiöxí cúú-gă Yaá ío váha quide ndáá cuèi ducaⁿ ñi quide ndee ìní-gá nchaa sá ñi quide cue ñáyíu-áⁿ.

26 Núú xiăⁿ vitna ní cutnùní ndisa iní-ó sã quidé ndáá-gá, te quide-gá sá

cuè ñáyiú vá cúndècu-gá cuéchi-yu núú-gă, te núu na quìndáá iní-yu Xítohó Jesucrìstú.

27Te vitna vá càchí-ó sǎ ìo càhnu cuu-o cuendá sá ñà túú-gă cuéchi-o ndècu núú Yă Ndiöxí, te ducaⁿ ñà túú-gă cuéchi-o ndècu núú-gă cuendá sá sàndáá iní-ó Xítohó Jesucrìstú, te ñá díú sǎ cuendá nchaa tnúhu ní cáháⁿ ndíi Moisés. **28**Te cùtnuní iní-ó sǎ ndèda-ni cà ñáyiú vá cúndècu-gá cuéchi-yu núú Yă Ndiöxí te núu na quìndáá iní-yu Xítohó Jesucrìstú cuèi ní quidé-yu nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés àdi ñá túú ní quidé-yu.

29Te cùtnuní iní-ó sǎ Yă Ndiöxí cúú-gă Ndiöxí nchaandi túhú ñáyiú, te ñá díú mèe-ni Ndiöxí ñáyiú isràèl cúú-gă. **30**Te ìiⁿ dìi díi-gă cúú-gă Ndiöxí, te nchaa ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucrìstú te vá cúndècu-gá cuéchi-yu núú Yă Ndiöxí cuèi cùú-yu ñáyiú isràèl àdi ñá túú cùú-yu. **31**Te ñá díú sǎ sàndáá iní-ó Xítohó Jesucrìstú te cachí-ó sǎ ñà túú nàndíhi nchaa tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o, te ñáhá chi sá dúhá sàndáá iní-ó-gă te xǎⁿ nchìcúⁿ nihnu-o quide-o nacuáa càháⁿ tnúhu-áⁿ.

Cuèndá ndíi Àbrahám

4 **1**Te vitna na càchí tnúhu-í xii-ndo cuèndá ndíi Àbrahám téé ní cuu ñaní tnáhá-ó ñí xíndecu ndéé sanaha. **2**Te ndíi-áⁿ ñà túú ní xíndecu cuéchi ndíi núú Yă Ndiöxí, dico ñá díú cuèndá ìiⁿ chiuⁿ ní quide ndíi ducaⁿ ñà túú ní xíndecu cuéchi ndíi núú-gă. Chi núu cuèndá ìiⁿ chiuⁿ ní quide ndíi ducaⁿ ñà túú ní xíndecu cuéchi ndíi núú Yă Ndiöxí ñá, te cada càhnu ndíi mee ndíi ni cùu, dico ñá díú núú Yă Ndiöxí cada càhnu ndíi mee ndíi te núu ducaⁿ ñí quide ndíi. **3**Te chí dándàcu iní nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi: “Té Àbrahám ní sàndáá iní-dé Yă Ndiöxí, te xǎⁿ ní cachí-gá sá cudìu-dé núú-gă”, duha càchí-xi núú tütú-gă. **4**Te sá cùhúⁿ yǎhu ìiⁿ téé quide chiuⁿ, te vá càchí-ó sǎ xǎⁿ cúú-xí ìiⁿ táhú sǎ cúú-xí-dě chi yáhu tnàhí-dé cúú-xí. **5**Te vá yóo ìiⁿ ndàcu cada ìiⁿ chiuⁿ nacuáa cudìu-xi núú Yă Ndiöxí. Te ñá túú ñà chiuⁿ xini ñuhu-xi cada ñáyiú te cudìú-yu núú-gă, chi xini ñuhu-ni-xi sá quìndáá-ni iní-yu-gá. Te diu-gá càchí-gá sá ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha vá cúndècu-gá cuéchi-yu núú-gă, te núu na quìndáá iní ñáhă-yu xii-gá. **6**Te diu-ni ducaⁿ ñí cáháⁿ ndíi Dàvíí, chi ní cachí ndíi sá ìo váha táhú nchaa ñáyiú ní cachí Yă Ndiöxí cudìu núú-gă, dico ñá díú cuèndá ìiⁿ chiuⁿ quidé-yu cudìú-yu núú-gă. **7**Te duha ní cachí ndíi:

Váha táhú nchaa ñáyiú quide cahnu iní Yă Ndiöxí nchaa cuéchi-xi, te ñá túú-gă quidé cuèndá-gá nchaa sá cuèhé sá dúhá ñí quidé-yu.

8Váha táhú-yu chi Yá Ndiöxí càchí-gá sá ñà túú-gă cuéchi-yu. Duha ní cachí ndíi Dàvíí.

⁹Te ñá díú m̀e-ni ñáyiú ngũndecu seňá ñii-xi ducaⁿ v̄aha táhũ-yu, chi tnàhá ñáyiú ñá túú ngũndecu seňá ñii-xi ducaⁿ v̄aha táhũ-yu. Te sa nàha-o sá Yá Ndiõxí ní cachí-gá sá cúdiu ndíi Àbrahám núú-gã cuendá sá ni sàndáá iní ñáhá ndíi xii-gá. ¹⁰Te cunaha-ndo sã d̄ihna-gá ní cachí Yá Ndiõxí sá cúdiu ndíi Àbrahám núú-gã te dàtǹnì ngũndecu seňá ñii ndíi. ¹¹Te ní ngũndecu seňá ñii ndíi cuendá xiãⁿ cuu-xi ñiⁿ seňá sá cúdiu ndíi núú Yá Ndiõxí. Te ndéé cútnàhá vátá ngũndecu-gá seňá ñii ndíi, te sa cùdiu ndíi núú-gã chi ní sàndáá iní ñáhá ndíi xii-gá. Te sá dúcáⁿ ñà túú ndècu seňá ñii ndíi cútnàhá ní sàndáá iní ndíi Yá Ndiõxí xiãⁿ ní cuu ndíi dàtná ñiⁿ d̄íhí d̄tú nchaa ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii-gá, ñáyiú ñá túú ní ngũndecu seňá ñii-xi, te cùdiú-yu núú-gã. ¹²Te ndíi Àbrahám ní cuu tucu ndíi dàtná ñiⁿ d̄íhí d̄tú nchaa ñáyiú ní ngũndecu seňá ñii-xi, dico ñá díú cuendá-ni sá ñi ngũndecu seňá ñii-yu cùu ndíi d̄íhí d̄tú-yu, chi cuendá sá sàndáá iní-yu Yá Ndiõxí nchìcúⁿ nihnú-yu nàcuáa ní quide ndíi ní sàndáá iní ñáhá ndíi xii-gá ndéé cútnàhá vátá ngũndecu-gá seňá ñii ndíi.

Yá Ndiõxí cada-gá nchaa nàcuáa ní cachí-gá te núu na quindáá iní-ó-gã

¹³Te Yá Ndiõxí ní xáhaⁿ-gã xii ndíi Àbrahám sá ndúú tãhú ndíi cunuu ndíi ñuyíú, ndíhi cue déhe ndíi, ndíhi nchaa dava-gá cue ñaní tnàhá ndíi vitna cacu túu. Te ducaⁿ ñi xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii ndíi ndíhi cue ñaní tnàhá ndíi, chi ní sàndáá iní ñáhá ndíi xii-gá ñuu xiãⁿ ní cud̄u ndíi núú-gã. Te ducaⁿ ñi xáhaⁿ-gã xii ndíi dico ñá díú cuendá sá ñi quide ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii ndíi Moisés cada ñáyiú ndéé cuèé-gá. ¹⁴Te núu mee-ni ñáyiú nchìcúⁿ nihnu quide nacuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés ní ndùu táhũ-yu cunúú-yu ñuyíú-a ni cùu ña, te ñá túú xini ñuhu-xi quindáá iní-ó Yá Ndiõxí, te ñá túú nàndíhi tnúhu ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii ndíi Àbrahám ní cùu te núu ducaⁿ. ¹⁵Te núu ñiⁿ ñáyiú ñá túú quide nacuáa càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o te nacháhu-yu sá dúcáⁿ quidé-yu. Te núu ñá túú tnúhu sá sánú ìchi ñaha-xi xii-o nacuáa cada-o ni cùu ña, te ñá túú cuèchi-o ni cùu.

¹⁶Te ducaⁿ ñi xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii ndíi Àbrahám nàcuáa cada-gá, chi cuendá sá ni sàndáá iní ñáhá ndíi xii-gá. Te ducaⁿ ñi quide-gá chi ío v̄aha iní-gá, dico ñá díú sã ñiⁿ chiuⁿ ni quide ndíi ducaⁿ ñi xáhaⁿ-gã. Te sá dúcáⁿ ñi cuu te cùu-xi ñiⁿ tnúhu ndáá sá cúú-xí nchàa ñaní tnàhá ndíi, ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii-gá dàtná ní sàndáá iní ñáhá m̀e ndíi xii-gá, te ñá díú m̀e-ni cuendá nchaa ñaní tnàhá ndíi nchìcúⁿ nihnu nchaa nàcuáa ní cáháⁿ ndíi Moisés, chi ndíi Àbrahám-áⁿ ñi cuu ndíi dàtná ñiⁿ d̄íhí d̄tú cue ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii Yá Ndiõxí. ¹⁷Te núú tútú Yá Ndiõxí càháⁿ-xi nàcuáa ní xáhaⁿ-gã xii ndíi, te duha ní xáhaⁿ-gã: “Yòhó té Àbrahám ní quide ñaha-í xii-n dàtná ñiⁿ d̄íhí d̄tú cue ñáyiú x̄ndecu nihí ñuyíú.” Duha ní xáhaⁿ Yá

Ndiöxí xii ndíi, càchí-xi núú tütú-gá. Te Yá Ndiöxí náhá ndää-gá sá cáda-xí nàcuáa ní xáhaⁿ-gã xii ndíi Àbrahám, te diu-ni-gá cúú Yáa ní sándáa iní ndíi, te diu-ni-gá dándòto-gá ñáyiú ní xíhí, te diu-ni-gá quidé tá ngündecu nchaa sá vätä cündècu-gá ñuyíú-a.

18Te Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-gã xii ndíi Àbrahám sá ïo cuéhé dèhe ndíi coo, te ío ní sándáa iní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ-gã dico ñá túú ní cùtnuní iní ndíi nása cada-gá, chi ío ní sahnú ndíi. Te cuèndá sá dúcáⁿ ïo ní sándáa iní ndíi tnúhu ní xáhaⁿ-gã nùu xíãⁿ ní cuu ndíi díhí dütú vai ñáyiú xíndecu ñihí ñuyíú. **19**Te ndíi Àbrahám ñúhu ndíi ñiⁿ cièndú cuíá cùtnàhá ducaⁿ ñí xáhaⁿ Yá Ndiöxí xii ndíi, te ní cutnùní iní ndíi sá ñà túú tàhú ndíi sá cóo dèhe ndíi ñihí ñàdihí ndíi ndíi Sàrá, chi ndi ndúu-yu sa ní sahnú vèhí-yu, te cuèi ducaⁿ dico ní sándáa-ni iní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiöxí. **20**Te ñá túú ní sàni ñiⁿ sani úú iní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiöxí cada-gá sá cúú-xí ndíi, chi da uuⁿ-gá váha ní sándáa iní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ-gã, te ní cachí ndíi sá ïo càhnú cuu-gá. **21**Te ní cutnùní ndáa iní ndíi sá Yá Ndiöxí ndácú-gã quidé-gã nchaa sá càháⁿ-gá. **22**Te sá ni sándáa iní ndíi nàcuáa ní cáháⁿ Yá Ndiöxí, núu xíãⁿ ní cachí-gá sá cúú ndíi ñiⁿ téé ñá túú cuèchi-xi núú-gã.

23Te ní ngódó tnùní núú tütú Yá Ndiöxí cuèndá ndíi Àbrahám sá ñí cachí-gá sá ñà túú cuèchi ndíi núú-gã, te ñá díú-ní cuèndá méé ndíi ni ngódó tnùní núú tütú-gá. **24**Chi tnàhá cuèndá-ó nchàa-o ní ngódó tnùní núú tütú-gá. Te càchí-gá sá ñà túú cuèchi-o nùú-gã chi sándáa iní-ó-gã, te diu-gá cúú-gã Yáa ní dándótó ñàha xii Xítohó Jesucristú Yáa cúú Xítohó-ó. **25**Te Yá Ndiöxí ní cachí-gá sá díú Xítohó Jesucristú cuú-gá cuèndá nacháhu-gá nchaa cuèchi-o. Te ní xíhí-gá te ní ndoto-gá cuèndá nchaa-o vã cündècu-gá cuèchi-o nùú Yá Ndiöxí te núu na quíndáa iní-ó-gã.

Ío váha tnàhá ñáyiú càchí Yá Ndiöxí sá ñà túú cuèchi-xi

5¹Te vitna, ñá túú-gã cuèchi-o ndècu núú Yá Ndiöxí chi sándáa iní-ó Xítohó Jesucristú, te ío váha ndècu ndíhi-o Yá Ndiöxí vitna sá cuèndá Xítohó Jesucristú. ²Te cuèndá sá ni sándáa iní-ó Xítohó Jesucristú xíãⁿ diu-gá ní quide ní ngündecu váha-o nùú Yá Ndiöxí, te ducaⁿ-ni cündecu-o, te ío cùdíí iní-ó chi ndècu ndíhi-o tnúhu ndee iní sá sàá nduu ngündecu-o nùú ïo váha càa ndecu Yá Ndiöxí. ³Te ñá díú-ní sã cuèndá sá ndúú tàhú-ó cündecu-o núú ndécú-gã cùdíí iní-ó, chi cùdíí iní-ó ndòho-o cuèndá-gá, chi cùtnuní iní-ó sã nùu na ndòho-o cuèndá-gá te cunduu càhnú-gá iní-ó, ⁴te núu cùu-o ñáyiú ta quide cahnu-gá iní-xi te cùtnuní sá cúú-ó ñáyiú quide váha, te núu cùu-o ñáyiú quide váha te uuⁿ-gá tá ngündecu ndíhi-o tnúhu ndee iní cuáháⁿ sá cáda váha ñàha Yá Ndiöxí xii-o. ⁵Te núu ducaⁿ te vá ííⁿ ndúu ndixi cuèchi iní-ó sã ndécú ndíhi-o tnúhu ndee iní ngündecu váha-o.

Te Espiritú sá nǐ taxi Yá Ndiöxí ndécú ndìhi-o xǎⁿ quidé-xí cùtnuní iní-ó sǎ ïo cùu iní ñáhá Yǎ Ndiöxí xii-o.

⁶Te nchoo ñà túú vèdana ná ní ndàcu-o cada-o cuendá dàcácu nihnu-o mèe-o, dico Xítóhó Jesucrístú ní xíhí-gá cuendá-ó, ndìhi cuendá nchaa dava-gá ñáyiu ñà túú tnàhá tnúhu ndìhi Yá Ndiöxí, te ní xíhí-gá mei ndùu taú-xi cuú-gá. ⁷Te cudana-ni núu xìhí ìⁿ ñáyiu sá cuendá ìⁿ ñáyiu quide ndáá, te áma xìhí tucu ìⁿ-yu sá cuendá ñáyiu quide váha tnàha ñáyiu-xi. ⁸Te Yá Ndiöxí ní quide-gá sá nchóo cùtnuní iní-ó sǎ ïo cùu iní ñáhá-gǎ xii-o, chi cútnàhá ndécú-ó ìchi cuehé ichi duha te ní tendaha-gǎ Xítóhó Jesucrístú ní quixi-gá ñuyíú-a ní xíhí-gá cuendá-ó. ⁹Te sá cuendá sá nǐ xíhí Xítóhó Jesucrístú xǎⁿ ñà túú-gǎ cuéchi-o ndècu núú Yǎ Ndiöxí, te vitna ní cutnùní ndáá iní-ó sǎ vǎ dáquìhíⁿ ñáhá-gǎ Yǎ Ndiöxí xii-o núú ùhú núú ndàhú sá cuendá Xítóhó Jesucrístú. ¹⁰Te cútnàhá ñà túú tnàhá tnúhu-o ndìhi Yá Ndiöxí ní cùu ní xíhí Xítóhó Jesucrístú Yaá cúú Dèhe-gá cuendá cuu váha iní ñáhá-gǎ xii-o, te ducaⁿ te nduu táhú-ó cùndecu-o ndìhi-gá ni caa ni quíhíⁿ cuendá sá nǐ ndoto Xítóhó Jesucrístú. ¹¹Te ndètu-o sáá nduu ngùndecu-o ndìhi-gá ni caa ni quíhíⁿ, te ñà díú-ní xǎⁿ quidé-ó chi tnàhá cúdíí iní-ó Yǎ Ndiöxí, chi Xítóhó Jesucrístú ní quide-gá ducaⁿ cùdíí iní-ó-gǎ, te diu-ni Xítóhó Jesucrístú ní quide-gá ní nucúndecu váha-o ndìhi Yá Ndiöxí.

Nàcuáa ní quide ndíi Àdán ndìhi nàcuáa ní quide Xítóhó Jesucrístú

¹²Te ndíi Àdán ñà túú ní quide ndáá ndíi núú Yǎ Ndiöxí núu xǎⁿ ní ngùndecu nchaa sá cuèhé sá dúhá ñuyíú-a, te sá cuendá nchaa sá cuèhé sá dúhá quide ñáyiu xǎⁿ xìhí-yu, te nchaá-yu xìhí-yu chi nchaá-yu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá. ¹³Te sa quide-gá-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá te dǎtnùní ní ngùndecu nchaa tnúhu sá nǐ chídó tnùní ndíi Moisés nàcuáa ní xáhaⁿ Yǎ Ndiöxí cada ñáyiu, te nchoo cùtnuní iní-ó sǎ núu ñà túú tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacúáa cada-o, te ñà túú cuéchi-o sànuu. ¹⁴Te ndéé cútnàhá ní xíndecu ndíi Àdán ní quesaha-xi xìhí ñáyiu, te ducaⁿ-ni xìhí-yu ndéé ní sáá nduu nǐ xíndecu ndíi Moisés. Te ducaⁿ nǐ xíhí-yu chi ní quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá cuèi ñà túú ní quidé-yu nàcuáa ní quide ndíi Àdán, chi ndíi-áⁿ ñà túú ní sàndáá iní ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yǎ Ndiöxí cada ndíi. Te ndíi Àdán ní cuu ndíi ìⁿ tée cùu cahnu ní xíndecu ñuyíú-a, te sáta dúcáⁿ te ní quixi Xítóhó Jesucrístú te Yaá-áⁿ ïo-gá cǎhnu cuu-gá.

¹⁵Te sá nǐ quide ndíi Àdán te vá cǎchí-ó sǎ ìⁿ-ní cùu-xi ndìhi sá nǐ cachí Yǎ Ndiöxí nduu táhú-ó vitna. Te sá ñà túú ní quide ndáá ndíi xǎⁿ nchaa ñáyiu xìhí-yu, dico Yá Ndiöxí ío váha iní-gá chi ío váha ní quide-gá sá cúú-xí nchàa nchoo ñáyiu ndècu ñuyíú-a, chi dícó ducaⁿ nǐ cachí-gá sá nánìhí tàhú-ó, te ìⁿdíi-ni tée tnàhá-dé ío váha ní quide-dé sá cúú-xí-ó, te

tée-áⁿ cúú-dě Xítohó Jesucrístú. **16**Te sá nǐ quide ìⁿdii-ni ndíi Àdán ñá túú ìⁿ-ni cuu-xi ndíhi sá nǐ quide Yá Ndiöxí sá cúú-xí-ó, chi ndíi-áⁿ ñà túú ní quide ndáá ndíi núú-gă. Te sá dúcáⁿ nǐ quide ndíi te xǎⁿ ní cuu-xi cuéchi díhna nuu nǐ quide ndíi, núu xǎⁿ ní cachí Yă Ndiöxí sá cuè ñáyiu quíhíⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú nacháhu-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu. Dico mee-gă ní quide sá cuè ñáyiu naníhí tàhú-yu òcò-ni ducaⁿ, te ducaⁿ te vá cùndècu-gá cuéchi-yu núú-gă cuèi ío vâi cuéchi-yu. **17**Te sá dúcáⁿ ñà túú ní quide ndáá ìⁿdii-ni ndíi Àdán-áⁿ nùú Yă Ndiöxí, xǎⁿ ní quide-xi xihí nchaa ñáyiu. Te sá cuendá sá nǐ quide ìⁿdii-ni Xítohó Jesucrístú xǎⁿ ío váha ní quide ñaha Yă Ndiöxí xii ñáyiu, chi òcò-ni ducaⁿ nǐ nduu táhũ-yu cùdiú-yu núú-gă. Te nchaa ñáyiu ducaⁿ cùdiu núú-gă nduu táhũ-yu cunúú-yu ndíhi Xítohó Jesucrístú cuendá sá nǐ quide-gá sá vâha sá cúú-xí-yu.

18Te sá dúcáⁿ nǐ quide ndíi Àdán ñá túú ní quide ndíi nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi ìⁿ xito, núu xǎⁿ ní cachí-gá sá ncháá ñáyiu tàú-yu nacháhu-yu nchaa cuéchi-yu, dico Xítohó Jesucrístú ní quide-gá ìⁿ sá vâha cuendá nchaa ñáyiu vá cùndècu-gá cuéchi-yu núú Yă Ndiöxí te núu na quìndáá iní ñáhă-yu xii-gá, te ducaⁿ te cundecú-yu ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ. **19**Te sá ñà túú ní sàndáá iní ìⁿdii-ni ndíi Àdán nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi, xǎⁿ ní nguínchicúⁿ nihnu nchaa ñáyiu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá. Te ducaⁿ ìⁿdii-ni Xítohó Jesucrístú ní quide-gá nàcuáa ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí cuendá sá Yă Ndiöxí cachí-gá sá cùdiú-yu núú-gă.

20Te Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Moisés nàcuáa cada ñáyiu, te sá cuendá tnúhu-áⁿ uuⁿ-gá ní nguíta nchaa ñáyiu quidé-yu nchaa sá cuèhé sá dúhá, te Yá Ndiöxí uuⁿ-gá cùndàhú iní ñáhă-gă xii-yu tucu. **21**Te sá cuendá nchaa cuéchi ñáyiu xǎⁿ xihí-yu, dico Yá Ndiöxí ío váha iní-gá chi diu-gá ní cachí-gá sá ncháá ñáyiu na tnàhá tnúhu ndíhi ñaha xii-gá cùdiú-yu núú-gă, te cundecú-yu ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ, te ducaⁿ chi Xítohó Jesucrístú ní quide-gá sá vâha sá cúú-xí-yu.

Ñáyiu ñá túú-gă ndécú ichi cuehé ichi duha ndècú-yu cuendá Xítohó Jesucrístú

6 **1**Te sá dúcáⁿ quide Yá Ndiöxí, te vá cání iní-ó cànchicúⁿ nihnu-ni-o ìchi cuehé ichi duha, chi ñá díú sǎ cànchicúⁿ nihnu-o ìchi-áⁿ te ngóo càní iní-ó sǎ ïo-gá cundàhú iní ñáhă-gă xii-o. **2**Te vá cúú cànchicúⁿ nihnu-o ìchi cuehé ichi duha, chi nchoo cùu-o datná cue ñáyiu sa ní xihí, núu xǎⁿ vá cúú-gă canchicúⁿ nihnu-o ìchi-áⁿ. **3**Te sa nàha-o sá cuendá sá nǐ sandute-o quèe-xi sá tnàhá tnúhu-o ndíhi Xítohó Jesucrístú. Te sá nǐ sandute-o quèe tucu-xi sá cúú-ó datná ñáyiu ní xihí ndíhi-gá. **4**Te ñá díú-ní sǎ nǐ xihí-ó ndíhi-gá chi quèe tucu-xi sá nǐ nguíndũxi-o ndíhi-gá te ní

ndoto-o dàtná ní ndoto mee-gă ní dándótó ñàha Dútú Ndiöxí Yaá ío càhnu cuu, te ducaⁿ ñí cuu cuendá sá vă cùndècu-gá-ó dàtná ní xíndecu-o.

⁵Te núu ìⁿ-ni cùu-o ndihi Xítóhó Jesucrìstú cuendá sá cúú-ó dàtná ñáyiu ní xíhí ndihí-gá, te ndáá sá cúú-ó dàtná ñáyiu ní ndoto ní ngúndecu váha dàtná ní ndoto mee-gă ní nucúndecu váha-gá. ⁶Te nchoo ñàha-o sá cúú-ó ñáyiu ío ndècu cuéchi-xi ni cùu, dico sátá ñí cuu-o dàtná ñáyiu ní xíhí dàtná ní xíhí Xítóhó Jesucrìstú núú cùrúxí, te ndéé dàvâ-áⁿ ñí dáñá-ó nchàa ichi cuehé ichi duha ndècu-o ni cuu, te ñá túú-gă cúnùu sá cuèhé sá dúhá ìní-ó. ⁷Chi nchaa ñáyiu ní xíhí ñá túú-gă ndécü-yu ichi cuèhé ichi duha. ⁸Te núu cùu-o datná ñáyiu ní xíhí dàtná ní xíhí Xítóhó Jesucrìstú ñá, te cùtnuní ndáá ìní-ó sà cùndècu-o ndihí-gá ni caa ni quíhíⁿ. ⁹Te sa ñàha-o sá Xítóhó Jesucrìstú ní xíhí-gá te ní ndoto-gá te vâ íⁿ ndùu ìⁿ quíú-gă te cuú-gá, chi ñá túú ñăgá sá cádá cùú-gá. ¹⁰Te Xítóhó Jesucrìstú ní xíhí-gá ìⁿ xito-ni sá cuendá nchaa cuéchi nchoo ñáyiu ñuyú, te vâ íⁿ ndùu-gá cuú-gá, te ndècu-ni-gá sá cúú-xí Yă Ndiöxí. ¹¹Núu xǎⁿ nchòhó cada ìní-ndó să dàtná sá ñí xíhí-ndó vă cùndècu-gá-ndó sà cúú-xí ìchi cuehé ichi duha, chi ndècu-ná-ndó să cúú-xí Yă Ndiöxí, chi ní tnahá tnúhu-ndo ndihí Xítóhó Jesucrìstú Yaá cúú Xítóhó-ó.

¹²Te núu xǎⁿ vâ dáñá-gă-ndó cúnuu ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó cuendá sá vă cádá-gă-ndó ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá sàni ìní-ndó. ¹³Te vâ dáñá-ndó tàxi tnuní ñáhá ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá-ăⁿ xii-ndo cuendá sá vă cádá-gă-ndó, te chí dáñá ná tàxi tnuní ñáhá Yă Ndiöxí xii-ndo, te chí dáñá ná chindee ñàha-gá cada-ndo mèe-ni sá vâha, te ducaⁿ te cada ìní-ndó să cúú-ndó dàtná ñáyiu ní xíhí te ní ndoto ndècu. ¹⁴Te ducaⁿ càda-ndo chi vâ ndácú-gă ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá tàxi tnuní ñáhá-xí xii-ndo, chi Yá Ndiöxí cùndàhú ìní ñáhá-gă chíndèe ñàha-gá xii-ndo. Te ducaⁿ chi ñá túú-gă cúnùu nchaa tnúhu sá ñí chídó tnùní ndíi Moisés cada ñáyiu.

Ñáyiu nchìcúⁿ nihnu sá vâha

¹⁵Te ñá díú să cùndàhú ìní ñáhá Yă Ndiöxí xii-o chindee ñàha-gá ndihí sá ñá túú-gă cúnùu nchaa tnúhu ní chídó tnùní ndíi Moisés, te cachí-ó să cúú-ní cùndecu-o ichi cuehé ichi duha. ¹⁶Te nchoo xìní-ó să nùu na cuăha-o tnúhu cunu cuechi-o nùú ìⁿ ñáyiu cùníní cunu cuechi-o nùú-xi, te cùu-ná-ó ñáyiu xínu cuechi núú-yu te quide-o nchaa chiuⁿ tahú-yu. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchaa ñáyiu quide nchaa sá cuèhé sá dúhá chi tàxi tnuní ñáhá-ñă-xi xí-yu, te diu nchaa xǎⁿ dácuíta nihnu ñàha-xi xí-yu, te diu-ni ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchaa ñáyiu sàndáá ìní ñáhá xii Yá Ndiöxí chi tàxi tnuní ñáhá-gă xí-yu, te quidé-yu nchaa sá vâha ñàcuáa cùníní mée-gă cádá-yu. ¹⁷Te nchòhó ducaⁿ ñí xóo cada-ndo nchàa sá cuèhé sá dúhá ní cùu, dico táxăhu xii Yá Ndiöxí chi vitna ni yùhu ni ìní-ndó quide-ndo

nchaa nacuáa càháⁿ tnúhu-gá sá nǐ ngúndecu ndìhi-ndo. **18**Te vitna ñá túú-gǎ táxí tnùnì ñáhá nì ììⁿ sá cuèhé sá dúhá xii-ndo, te quide-ná-ndó nchàa sá vǎha tàuchiuⁿ Yá Ndiöxí cada-ndo. **19**Te duha càháⁿ-í cuèdá cue ñáyiú xínu cuechi cuèdá sá nchòhó tecú tnùnì-ndó nàcuáa ndùu tnúhu càháⁿ-í. Te nchòhó ní dáñá-ndó nǐ taxi tnùnì ñáhá nchàa sá cuèhé sá dúhá xii-ndo, te ñá túú ní quide-ndo nacuáa ní cáháⁿ Yǎ Ndiöxí cada-ndo chi da vìhi-gá ní quide-ndo, te ñi-ñi ducaⁿ chí dáñá ná tàxi tnùnì ñáhá Yǎ Ndiöxí xii-ndo vitna cuèdá cada-ndo mèe-ni sá vǎha nàcuáa cuìní méé-gǎ cada-ndo, te ducaⁿ te cuu-ndo ñáyiú quide ndáá cundecu núú-gǎ.

20Te nchoo cǔtnàhá ní xóo cada-o nchàa sá cuèhé sá dúhá ñá túú ní xóo cada-o nì ììⁿ sá vǎha cuìní Yǎ Ndiöxí cada-o. **21**Te òicó sácáⁿnúú sǎnaha nchàa sá cuèhé sá dúhá-ǎⁿ te núu na càda-o, te nì ììⁿ sá vǎha vá ñihí-ó te núu na càda-o nchaa xǎⁿ, te ñi nchaa xǎⁿ dácuíta ñihnu ñaha-xi xii-o. **22**Te vitna ñá túú-gǎ cúú-ó ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, chi cùu-ná-ó ñáyiú quide nchaa nacuáa càháⁿ Yǎ Ndiöxí. Te sá dúhá quide-o cuu ndisa-xi ììⁿ sá vǎha sá cúú-xí-ó, te cùu-o ñáyiú quide ndáá ndécú-ó núú-gǎ vitna, te sáá nduu cùndecu-o ndìhi-gá ñi caa ñi quíhíⁿ. **23**Te nchaa sá cuèhé sá dúhá òicó dácuíta ñihnu ñaha-xi xii-o, dico Yá Ndiöxí ní quide-gá sá òicó-ñi ducaⁿ ndùu táhú-ó cùndecu-o ndìhi-gá ñi caa ñi quíhíⁿ, chi ní tnahá tnúhu-o ndìhi Xítohó Jesucristú Yaá cúú Xítohó-ó.

Cuèdá ñáyiú tnǎndaha

7 **1**Te nchaa nchòhó ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Xítohó Jesucristú sa ñaha-ndo nacuáa càháⁿ tnúhu sá dánèhé ñáhá xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o, chi tnúhu-áⁿ càháⁿ-xi dóho nchaa ñáyiú xǐndecu vívú ñuyíú-a. **2**Te nchaa ñáyiú òihí sa ndècu yǐi-xi, te ñi tnúhu-áⁿ dánèhé ñáhá-xí xii-yu sá vǎ dáñá-yu yǐi-yu, dico núu na cùú yǐi-yu te ñá túú-gǎ ná càháⁿ tnúhu-áⁿ cuèdá-yu. **3**Dico núu vátá cùú-gá yǐi-yu te ñá túú ndùu váha-xi naquehéⁿ-yu ingá téé, dico núu na cùú yǐi-yu te quendóo mèé-yu, te ñá túú nǎgá càháⁿ tnúhu sá dánèhé ñáhá xii-yu nàcuáa cadá-yu te ducaⁿ te cuu naquehéⁿ-yu ingá téé, te ñá túú cùu-xi ììⁿ cuéchi.

4Te nchòhó cue ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Xítohó Jesucristú cúú-ndó dàtná ñáyiú ní xíhí dàtná ní xíhí-gá. Te xǎⁿ ñá túú-gǎ táxí tnùnì ñáhá nchàa tnúhu ní chído tnùnì ndíi Moisés xii-ndo. Te ducaⁿ nǐ cuu cuèdá nchòhó ngúndecu-ndo ndìhi Xítohó Jesucristú Yaá ní xíhí ní cùu te ní ndoto-gá. Te ducaⁿ nǐ cuu cuèdá nchaa nchoo ñáyiú ndècu ichi-gá cada-o nchàa nacuáa càháⁿ Yǎ Ndiöxí. **5**Te nchoo nǐ xǐndecu-o ìchi cuehé ichi duha, te tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o cachí-xi sá ñá túú vǎha cundecu-o ìchi-áⁿ, te nchoo dà uuⁿ-gá ní quide-o nchàa sá cuèhé sá dúhá sǎ dúcáⁿ càháⁿ tnúhu-áⁿ, te sá dúcáⁿ nǐ quide-o te ta xǐta

nihnu-o cuáháⁿ ní cùu. ⁶Te vitna cada iní-ó sǎ cúú-ó dàtná ñáyiú ní xíhí sǎ cúú-xí tñùhu sǎ dánèhé ñáhá xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o, chi ñá túú-gǎ cúnùu-xi, te vitna mee-nǎ Espíritú Yǎ Ndiöxí chíndèè ñaha-xi xii-o xinu cuechi-o núú-gǎ, te ñá díú cuèndá nchaa tñùhu sǎ ñí ngúndeé ndéé díhna cada ñáyiú xinu cuechi-o núú-gǎ vitna.

Nchaa sǎ cuèhé sǎ dúhá ñùhu iní-í

⁷Te cuèi duha càháⁿ-í dico vá cúú tñàhí cáháⁿ-ó sǎ tñùhu sǎ sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o ñá díú tñùhu váha cùu-xi. Te yúhú ñá túú cùtnuní iní-í ná cúú nchàa sǎ cuèhé sǎ dúhá ní cùu te núu ñá túú tñùhu-áⁿ ní càchí tñùhu-xi xii-í, te ni ñà túú cùtnuní tucu iní-í nùu váha àdi ñá túú váha sǎ nchídó ìní-í sǎ ndécú ndìhi tñaha ñáyiú-o ni cùu te núu ñá túú tñùhu-áⁿ ní càchí-xi sǎ vǎ cúú cùu iní-í sǎ ndécú ndìhí-yu. ⁸Te tñùhu-áⁿ ñí dánèhé ñáhá-xí xii-í sǎ vǎ cúú càda-í ni ìⁿ sǎ cuèhé sǎ dúhá, dico sǎ cuèndá tñùhu-áⁿ uuⁿ-gǎ ducaⁿ ñí sani iní-í ní quide-í. Te núu ñá túú tñùhu sǎ sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o ña, te ñá túú cùtnuní iní-í sǎ quídè-í nándi sǎ cuèhé sǎ dúhá ní cùu. ⁹Te cútnàhá vátá ñihí-gá-í tñùhu-áⁿ te ñá túú tñàhí ná sání ìní-í ndécù-í ni cùu, dico sǎ tá ní ñihí-í tñùhu-áⁿ te ní cutnùní iní-í sǎ ndécú cuèchi-í, te ta xíta nihnu-í cuáháⁿ ní cùu. ¹⁰Te núu ni quide-í nchaa nàcuáa càháⁿ tñùhu-áⁿ te sa ndéé ama-gǎ naníhí tàhú-í ní cùu, dico ñá túú ní quide-í nùu ní cutnùní iní-í sǎ tá xíta nihnu-í cuáháⁿ ní cùu. ¹¹Te sǎ xíí tñùhu-áⁿ xíǎⁿ uuⁿ-gǎ ní cunuu nchàa sǎ cuèhé sǎ dúhá ñí dándàhú ñáhá-xí xii-í te ní quide-í, te ta dàcuíta nihnu ñaha-xi xii-í cuáháⁿ ní cùu.

¹²Te tñùhu sǎ sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o cuu-xi tñùhu ío yíñùhu ní taxi Yǎ Ndiöxí, te ìⁿ ìⁿ tñùhu-áⁿ cúú-xí mèe-ni tñùhu váha, te ni ìⁿ tñùhu cuèhé tñùhu duha ñá túú ñùhu tñahá. ¹³Te vá cúú càchí-í sǎ tñùhu váha-áⁿ ñí quide-xi ta xíta nihnu-í cuáháⁿ ní cùu, chi nchaa sǎ cuèhé sǎ dúhá ñí quide-í, xíǎⁿ tá dàcuíta nihnu ñaha-xi xii-í cuáháⁿ ní cùu, te sǎ cuèndá tñùhu váha-áⁿ ñí cutnùní iní-í sǎ quídè-í nchaa sǎ cuèhé sǎ dúhá, te xíǎⁿ tá xíta nihnu-í cuáháⁿ ní cùu. Te sǎ cuèndá nchaa nàcuáa càháⁿ tñùhu sǎ sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o ní cutnùní iní-í sǎ xidó ndécú cuèchi-í ní cùu.

¹⁴Te tñùhu-áⁿ ñí taxi Espíritú Yǎ Ndiöxí ndécú ndìhi-o cachí tñùhu-xi nàcuáa cada váha-o. Te nchoo cùu-o mee-ni ñáyiú yíca cuèchi, te tàxi tñuní ñáhá nchàa sǎ cuèhé sǎ dúhá xii-o ni cuu. ¹⁵Dico nchoo tñàhá iní-ó càda-o nchaa sǎ váha dico ñá túú quide-o, te da nchaa sǎ ñà túú tñàhá iní-ó càda-o quide-o, te ñá túú cùtnuní iní-ó ñá cuèndá ducaⁿ quide-o. ¹⁶Te sǎ dúcáⁿ quide-o nchaa sǎ ñà túú tñàhá iní-ó, te xíǎⁿ ndíxí tñu iní-ó sǎ tñùhu sǎ dúcáⁿ sànu ichi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o cuu-xi tñùhu

ío váha. ¹⁷Te cùtnuní iní-ó sǎ nchàa sá cuèhé sá dúhá ñùhu iní-ó, xǎⁿ quidé-xí dùcaⁿ quide-o sá ñà túú vǎha, te ñá díú sǎ cǎhú ìní méé-ó dùcaⁿ quide-o. ¹⁸Te cùu-o cue ñáyiú sàni cuehé sání dùha iní-xi, te cuìní-ó càda-o nchaa sá vǎha dico ñá túú ñìhí ndéé-ó càda-o. ¹⁹Te cuìní-ó càda-o nchaa sá vǎha dico ñá ndácú-ó, te ñá túú cuìní-ó càda-o datná quidé nchàa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha, chi ñáyiú-áⁿ mee-ni nchàa sá cuèhé sá dúhá quidé-yu, dico ñáyiú-ni nchaa xǎⁿ quidé-ó tnàhá-ó. ²⁰Te sá dúcáⁿ quide-o nchaa sá ñà túú tnàhá iní-ó càda-o te ñá díú mèe-o ducaⁿ cahu iní-ó quide-o, chi nchaa sá cuèhé sá dúhá ñùhu iní-ó xǎⁿ quidé-xí dùcaⁿ quide-o.

²¹Te ducaⁿ tnàhí yáha-o òré cuìní-ó càda-o sá vǎha, chi da mee-ni nchàa sá cuèhé sá dúhá quide-o. ²²Te ío cùdíí iní-ó càda-o nchaa nacuáa càháⁿ Yǎ Ndiöxí, ²³te dìcò-ni sá ncháá sǎ cuèhé sá dúhá ñùhu iní-ó, xǎⁿ quidé-xí ngàni ñaha-xi xii-o ñá túú quide-o sá vǎha sàni iní-ó càda-o, te ducaⁿ yáha-o chi nchaa sá cuèhé sá dúhá-ǎⁿ cúnùu-xi taxi tnuní ñáhá-xí xii-o.

²⁴Te ndàhú ní cuu nchoo! Chi vá yǎo ìⁿ ni ndàcu cada nacuáa vá táxí tnùní ñáhá-gǎ nchaa sá cuèhé sá dúhá xii-o sá tá dàcuíta nihnu ñaha xii-o cuáháⁿ ní cùu. ²⁵Te táxǎhu xii Yá Ndiöxí sá Xítóhó Jesucristú ní quide-gá cuèndá sá vǎ táxí tnùní ñáhá-gǎ ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá xii-o, sá tá dàcuíta nihnu ñaha xii-o cuáháⁿ ní cùu. Te mee-o sàni iní-ó càda-o nchaa nacuáa càháⁿ Yǎ Ndiöxí, dico núu nchaa sá cuèhé sá dúhá ná cúnùu-xi taxi tnuní ñáhá-xí xii-o, te ñáyiú-ni nchaa xǎⁿ cada-o.

Ñáyiú quide nchaa nacuáa càháⁿ Espíritú Yǎ Ndiöxí

8 ¹Te vitna nchaa nchoo ñáyiú tnàhá tnúhu ndihi Xítóhó Jesucristú vá cuíta nihnu-gá-ó, chi ñá túú-gǎ ndécú-ó ìchi cuehé ichi duha, chi mee-nǎ nchaa nacuáa càháⁿ Espíritú Yǎ Ndiöxí quidé-ó. ²Te Espíritú Yǎ Ndiöxí-ǎⁿ táxí tnùní ñáhá-xí xii-o, te ducaⁿ chi ndècu ndihi-o Xítóhó Jesucristú, te sá dúcáⁿ tàxi tnuní ñáhá Espíritú-gá xii-o nǎu xǎⁿ ñá túú-gǎ táxí tnùní ñáhá ñì ìⁿ-gá sá cuèhé sá dúhá xii-o, te ducaⁿ quide Espíritú-gá cuèndá sá vǎ cuíta nihnu-o, te ñáyiú-ni Espíritú-gá quidé-xí cuèndá sá nchóo ndùu táhú-ó cùndecu-o ndihi-gá ni caa ni quíhíⁿ. ³Te nchoo ñǎ ní ndàcu-o cada-o nchaa nacuáa càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o, núu xǎⁿ tnúhu-áⁿ ñà túú ní ñìhí ndéé-xí càda-xi cuèndá sá nchóo vǎ cuíta nihnu-o. Dico Yá Ndiöxí ní tendaha-gǎ Déhe mee-gǎ ní quixi ñuyíú-a, te Yaá-áⁿ cúu-gǎ ìⁿ ñáyiú, te càa-gá dàtná cáá ñáyiú ndècu cuéchi-xi xǎndecu ñuyíú-a, te sá cuèndá nchaa cuéchi nchaa nchoo ñáyiú xǎndecu ñuyíú-a ní quixi-gá, te ndéé dàvá-áⁿ ñì quide-gá cuèndá sá vǎ táxí tnùní ñáhá-gǎ ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá xii-o. ⁴Te ducaⁿ ñì quide-gá cuèndá nchoo nchìcúⁿ nihnu-o quide-o nacuáa càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o

nacuáa cada-o, chi ñá túú-gă cúnùu ni ìíⁿ sá cuèhé sá dúhá ìní-ó, chi Espíritú Yă Ndiöxí-nă táxí tnùnì ñáhá-xí xii-o.

⁵Te nchaa ñáyiú cùnùu nchaa sá cuèhé sá dúhá ìní-xi mee-ni xǎⁿ ñúhú ìní-yu te quidé-yu. Dico nchoo ñáyiú quide nchaa nacuáa cuiní Espíritú Yă Ndiöxí ñúhú ìní-ó mēe-ni nacuáa cǎháⁿ Espíritú-gá-áⁿ te quide-o. ⁶Te núu mee-ni nchaa sá cuèhé sá dúhá cùnùu ìní-ó, te cuíta nihnu-o, dico núu mee-ni nchaa tnúhu cǎháⁿ Espíritú Yă Ndiöxí cúnùu ìní-ó, te ío váha cuu ìní-ó cùndecu-o ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ. ⁷Te nchaa ñáyiú ñúhu ìní mee-ni sǎ cuèhé sá dúhá cùu úhú ìní-yu Yá Ndiöxí, te ñá túú cuiní-yu cadá-yu nacuáa cǎháⁿ-gá, te ni ñǎ ndácǔ-yu cadá-yu. ⁸Te nchaa ñáyiú ducaⁿ cùnùu nchaa sá cuèhé sá dúhá ìní-xi-áⁿ ñǎ túú cùdiú-yu núu Yă Ndiöxí.

⁹Te nchòhó chi ñá túú-gă cúnùu sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó, chi mee-nǎ nacuáa cǎháⁿ Espíritú Yă Ndiöxí quidé-ndó, te ducaⁿ quide-ndo chi ndècu ndíhi-ndo Espíritú-gá, te diu-ni Espíritú-gá-áⁿ ñǎ tendaha Xítóhó Jesucrístú véxi ndècu ndíhi-o, te nchaa ñáyiú ñá túú ndècu ndíhi Espíritú sá ñǎ tendaha Xítóhó Jesucrístú véxi ndècu ndíhi-o ñá túú ndècu ndíhi ñáhá-yu xii-gá. ¹⁰Te núu ndècu ndíhi-ndo Xítóhó Jesucrístú, te cuéi na cùu yiqui cùñú-ndó sǎ cuèndá nchaa sá cuèhé sá dúhá ío ñuyú-a, dico ìní-ndó chi cundecu ndíhi-xi Yá Ndiöxí chi ñá túú-gă cuéchi-ndo ndècu núú-gă. ¹¹Te núu ndècu ndíhi-ndo Espíritú Yă Ndiöxí Yaá ní dándótó ñaha xii Xítóhó Jesucrístú, te diu-ni-gá cada te ndoto yiqui cùñú-ndó sǎ tá xíta nihnu cuáháⁿ nǔu na cùú-xi, te ducaⁿ chi ndècu ndíhi-ndo Espíritú-gá.

¹²Te nchòhó ñáyiú ndècu ndíhi-í ichi Xítóhó Jesucrístú, ñá túú-gă tàú-ndó cùnùu ni ìíⁿ sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó nacuáa vá cùndecu-gá-ndó ìchi cuehé ichi duha. ¹³Chi núu na cùnùu sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó te cuíta nihnu-ndo, chi quíhíⁿ-ndó nǔú ùhú núú ndàhú. Dico núu daña-ndo mēe-ndo chindee ñaha Espíritú Yă Ndiöxí xii-ndo cuèndá sá vǎ cúnùu-gá sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó ñá, te nduu táhú-ndó cùndecu-ndo ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ te núu ducaⁿ na càda-ndo.

¹⁴Chi nchaa ñáyiú quide nchaa nacuáa sànu ichi ñaha Espíritú Yă Ndiöxí cúú-yu déhe-gá. ¹⁵Te Espíritú sá ñǎ taxi Yá Ndiöxí ndécú ndíhi-o ñá túú quide-xi sá nchóó yùhú-ó cùnùu cuechi-o núú-gă, chi Espíritú-áⁿ quidé-xi sǎ nchóó cùu-o déhe-gá, te diu-ni Espíritú-áⁿ quidé xǎhaⁿ-o xii Yá Ndiöxí: “iYòhó Dútú Ndiöxí cúú-n Tǎtá mēé-ndǎ!”, duha xǎhaⁿ-o xii-gá. ¹⁶Te diu-ni Espíritú-gá-áⁿ tnàhá tnúhu-xi ndíhi ìní-ó, te cǎháⁿ ndáá-xi sá nchóó cùu-o déhe-gá. ¹⁷Te sá dúcáⁿ cùu-o déhe Yá Ndiöxí xǎⁿ ní cachí-gá sá tnàhá-ó ndùu táhú-ó sǎ ñǎ nduu táhú Xítóhó Jesucrístú, te ducaⁿ ndùu táhú-ó te núu na càda ndee ìní-ó ndòho-o datná ní ndoho Xítóhó Jesucrístú, te núu ducaⁿ te ío cuu cǎhnu-o ndíhi-gá ni caa ni quíhíⁿ.

18Te yúhú cächí-í sá ñà túú nă cada-xi cuëi ndòho-o cuendá-gá ndécú-ó ñùyíú-a, chi ío váha cãa núú ndúú tãhú-ó cùndecu-o na saá nduu. 19Te nchaandi túhú sá ñí cadúha Yá Ndiöxí ní taxi ndecu-gá ñuyíú-a ndètu cahnu-ná-xi sáá nduu cächí-gá sá ïo cãhnu cuu nchaa déhe-gá. 20Te nchaa sá ñí cadúha Yá Ndiöxí ní taxi ndecu-gá ñuyíú-a ní sáá nduu ñà túú-gã cúú-xí sã vãha sá cúú-xí-gã. Te ñã díú mèe sá ñí taxi ndecu Yá Ndiöxí ñuyíú-a ducaⁿ ni sàni iní-xi cunduu, chi mee-gã ducaⁿ tnàhí ní cachí-gá cunduu sá sàá nduu vã cúú-xí sã vãha sá cúú-xí-gã, dico sáá tucu nduu te nchaa xíãⁿ cuu tucu-xi sá vãha sá cúú-xí-gã. 21Te nchaa sá ñí taxi ndecu-gá ñuyíú-a vá cùndèu-gá-xi dàtná cáá-xí vitna te ni vã dánàa-gá, chi nduu saa-xi te ngúndecu váha-xi dàtná ngúndecu váha nchaa cue déhe-gá. 22Te nàha-o sá ncháándì túhú sá nchító ñí cadúha Yá Ndiöxí ndécú ñùyíú-a ndòho-xi vitna datná ndóhó ìⁿ ñadihí sa ní tnahá òré cacu déhe-xi. 23Te ñã díú-ní nchaa sá dúcáⁿ ñí cadúha-gá-ãⁿ ducaⁿ ndòho-xi, chi tnàhá nchoo dùcaⁿ ndoho-o ndecu-o ñuyíú-a tucu, te nchoo sà ní nduu táhú-ó Espíritú Yá Ndiöxí Espíritú sá ñí cachí méé-gã nduu táhú-ó dïhnanuu. Te ío ndòho tnahá-ó ndècu-o ñuyíú-a te ndètu cahnu-ná-ó sáá nduu ndàda saa-gá yiqui cùñú-ó, te cáháⁿ-gá sá cúú-ó dèhe-gá. 24Te Yá Ndiöxí ní quide-gá ní naníhí tãhú-ó nũu xíãⁿ ní ngúndecu ndihí-o tnũhu ndee ìní ndétú-ó sáá nduu càda-gá nàcuáa ní cachí-gá, te núu sa ndècu ndihí-o sá ndúú tãhú-ó te vá cúú cãháⁿ-ó sã cùndètu-o sá ndúú tãhú-ó chi sa ndècu ndihí-o. 25Dico sá ndétú-ó ndùu táhú-ó cùu-xi sá vátá cùndècu ndihí-gá-ó, te xìni ñuhu-ni-xi cada ndee-ni iní-ó cùndetu-o ndéé sáá nduu ndùu táhú-ó sã dúcáⁿ ñí cachí Yá Ndiöxí nduu táhú-ó.

26Te Espíritú-gá chindee ñàha-xi xii-o nacuáa níhí ndéé-ó cùndecu-o, te nchoo ñà túú xìní-ó cãháⁿ ndihí-o Yá Ndiöxí nàcuáa tàú-xi cunduu dico Espíritú-gá cãháⁿ ndàhú-xi núú-gã cuendá-ó cuëi òré ñã ñihí-ó tnũhu cáháⁿ-ó cuendá nchaa sá ïo cuìní-ó cãcáⁿ-ó nũú-gã. 27Te Yá Ndiöxí sa nàha ndáá-gá nchaa nàcuáa sàni iní-ó, te ducaⁿ sà naha ndáá-gá nchaa nàcuáa sàni iní Espíritú-gá. Te Espíritú-gá cãháⁿ ndàhú-xi núú-gã cuendá nchoo ñãyiu yìndaha-gá, te cãháⁿ ndàhú-xi núú-gã nàcuáa cuìní méé-gã cunduu.

Nchaa sá ná càda ñaha ñãyiu te vá ndácũ-yu nadatùhú-yu iní-ó chi ndacu nahi-ni-o yãha-o nchaa sá ná cáda ñahá-yu

28Te sa nàha-o sá Yá Ndiöxí quidé-gã sá ncháá sã yãha-o ndècu-o ñuyíú-a cùu-xi sá vãha sá cúú-xí nchòo cue ñãyiu cùu iní ñáhá xìi-gá, chi cùu-o ñãyiu ní cáháⁿ-gá cundecu ndihí-gá dàtná ní cachí iní méé-gã. 29Te ndéé cùtnàhá vátá ngãva-gá ñuyíú, te Yá Ndiöxí sa nàha-gá nándi cùu ñãyiu cundecu ndihí-gá, te diu-ni ndéé dàvá-áⁿ ñí cachí-gá sá ñãyiu-áⁿ cunduu váha iní-yu dàtná váha iní Déhe mee-gã, te ducaⁿ ñí cachí-gá

cuendá sá Dēhe mee-gă-áⁿ cunuu-gă núú nchàa ñáyiú cundecu ndihi-gă.
30Te nchaa ñáyiú ducaⁿ ñi cachí-gă cundecu ndihi-gă ndéé cútnàhá vátá
 ngăva-gă ñuyíú càháⁿ ñáhá-gă xí-yu vitna, te nchaa ñáyiú ducaⁿ càháⁿ-gă
 càchí-gă sá ñà túú-gă cuéchi-yu ndècu núú-gă, te diu-ni ñáyiú-áⁿ cachí-gă
 sá ïo càhnu cuú-yu.

31Te vitna ní cutnùnì iní-ó, te ñà túú năgá cani iní-ó, chi Yá Ndiöxí
 ndécú ndìhi ñaha-gă xii-o, te vâ yöö ìiⁿ-gă ndacu quehdé nihnu cuendá sá
 vâ chindèe ñaha-gă xii-o. **32**Te Yá Ndiöxí ñà túú ní cùdíi iní-gă Déhe-gă sá
 cùú-gă cuendá nchaa nchoo ñáyiú xĩndecu ñuyíú-a, te sá dúcáⁿ ndèe
 Déhe-gă ñà túú ní cùdíi iní-gă xĩáⁿ cútnùnì iní-ó sã táxí-gă nchaandi túhú
 sá xínì ñùhu-o. **33**Te vâ yöö ìiⁿ ndacu cacáⁿ cuéchi núú Yă Ndiöxí cuendá
 nchaa ñáyiú ní cachí-gă cundecu ndihi-gă te núú ná cúú cuéchi-yu ndècu.
 Chi mee-gă càchí-gă sá ñà túú ndècu cuéchi-yu núú-gă. **34**Te vâ yöö ìiⁿ
 ndacu daquihíⁿ ñáhá xii-o núú ùhú núú ndàhú, chi Xítohó Jesucrístú ní
 xíhí-gă te ní ndoto-gă, te cuándaa-gă núú ndécú Dütú Ndiöxí núcöo-gă xio
 cùha-gă, te ducaⁿ ïo cunuu-gă, te yàcáⁿ càháⁿ ndàhú-gă núú Dütú Ndiöxí
 cuendá-ó. **35**Te vâ yöö ìiⁿ ndacu cada ñaha xii-o ìiⁿ sá ñà túú vâha cuendá
 sá vâ cúú ìní ñáhá-gă Xítohó Jesucrístú xii-o, te ni tnúndòho tnúhu ndàhú,
 te ni sá ndìhú iní-ó ñă cútnùnì iní-ó ñăsa cada-o cãcu nihnu-o ìiⁿ sá ná
 yãha-o, te ni nchàa sá cádá ñaha ñáyiú sá cuendá-gă, te cuèi-ni sá vâ ñihí-ó
 sã cóhó sã caxí-ó, te cuèi-ni sá vâ ñihí-ó dđó cuihnu-o, te cuèi ndècu-ná-ó
 sã yãha-o ìiⁿ sá yãha-o, te cuèi sa ndècu-ná-ó sã cáhni ñáhá-yu, dico Xítohó
 Jesucrístú vâ dáñá ndèe-gă sá cúú ìní ñáhá-gă xii-o. **36**Te quee ndáá-xi
 nàcuáa ní cáháⁿ ìiⁿ téé ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha ñi ngódó
 tnùnì núú tütú-gă núú càchí-xi:

Yòhó Dütú Ndiöxí nchaa-ni nduu nchaa-ni òré cuinì ñáyiú cahni
 ñáhá-yu xii-ndí sá cuendá-n,
 te càchí-yu sá cúú-ndĩ dàtná cue mbéé cue quitì sa ndècu túha-ná
 cahní-yu.

Duha ní cachí téé ní xóo cáháⁿ tnúhu-gă-áⁿ, te ducaⁿ ñi ngódó tnùnì núú
 tütú-gă. **37**Te cuèi ducaⁿ nãndi sá ná càda ñáhá-yu xii-o, dico vâ ndácũ-yu
 nadatùhú-yu iní-ó chi ndacu nahi-ni-o yãha-o nchàa sá dúcáⁿ ná càda
 ñáhá-yu xii-o, te ducaⁿ chi Xítohó Jesucrístú Yaá ío cùu iní ñáhá xii-o
 ndecu ndìhi ñaha-gă chindèe ñaha-gă. **38-39**Te yúhú cútnùnì ndáá iní-í sá
 ñi ìiⁿ sá ío ñuyíú-a vâ ndácú-xí càda-xi cuendá sá vâ cúú ìní ñáhá-gă Yă
 Ndiöxí xii-o, te ni sã cùú-ó, te ni sã cùndècu-o ñuyíú-a, te ni ìiⁿ espíritú sá
 ïo cunuu cundìhi yucu ñávãha te ni ìiⁿ dava-gă cue espíritú cùndìhi-xi vâ
 ndácú-xí càda-xi cuendá sá vâ cúú ìní ñáhá Yă Ndiöxí xii-o. Te ni sã cúú
 ñùyíú-a vitna, te ni sã cúú ndèe cuèe-gă, te ni ìiⁿ sá ndécú àndiù, te ni ìiⁿ sá
 ndécú ñùyíú-a, te ni ìiⁿ sá ñi cadúha mee Yă Ndiöxí, ni ìiⁿ xĩáⁿ vâ ndácú-xí

càda-xi cuendá sá vă cúú ìní ñáhá-gă xii-o chi ndècu ndìhi-o Xítóhó Jesucristú Yaá cúú Xítóhó-ó.

**Yá Ndiöxí ní cachí-gá sá ñáyiú isràél cuú-yu
ñáyiú canchicúⁿ nihnu ñaha xii-gá**

9 ¹Te yúhú càháⁿ ndáá-í chi cùu-í ìiⁿ téé ndècu ndìhi Xítóhó Jesucristú, te ndècu ndìhi-í Espíritú Yă Ndiöxí nŭu xǎⁿ cútnùní iní-í sá càháⁿ ndáá-í. ²Te nchaa-ni nduu nchaa-ni òrè ío ndìhú iní-í, te ducaⁿ-ni ò quide úhú-xi iní-í ³sá cuendá nchaa ñáyiú cùu ndi mee-í. Te núu dícó cúú-xí ìiⁿ sá chíndèè ñaha xií-yu nucúndecu váha-yu núú Yă Ndiöxí ñá, te dàña-í mèè-í dàcuíta nihnu ñaha Xítóhó Jesucristú nŭu dícó sá cúú. ⁴Te nchaa ñáyiú cùu ndi mee-í-áⁿ cúŭ-yu ñáyiú isràél, te Yá Ndiöxí ní cachí-gá sá cúŭ-yu déhe-gá, te ní quide-gá nàcuáa ní cutnùní iní-yu sá ò càhnu cuu-gá, te ní cáháⁿ ndáá-gá núŭ-yu nàcuáa cada ñaha-gă xií-yu, te ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Moisés ní chídó tnùní ndíi nàcuáa cadá-yu cundecú-yu. Te ní xáhaⁿ-gă xií-yu nàcuáa cadá-yu cada càhnu ñahá-yu xii-gá, te ní xáhaⁿ tùcu-gá xií-yu nchaa nàcuáa cada-gá ndéé cuèé-gá. ⁵Te nchaa ñáyiú-áⁿ cúŭ-yu ñaní tnáhá nchàa cue téé ní cunuu ñí xíndecu ndéé sanaha, te diu-ni ñaní tnáhă-yu cùu Xítóhó Jesucristú Yaá ní tendaha Dŭtú Ndiöxí ní quixi ñuyíú-a, te tnáhá-gá cúú-gă Ndiöxí te ío cùnuu-gá, te nchaa nduu nchaa quíú ò càhnu cuu-gá. Te ducaⁿ na cùnduu.

⁶Te vá càchí-ó să Yă Ndiöxí ñá túú ní quide-gá nchaa nàcuáa ní cachí-gá cada-gá cuendá sá ñà túú sàndáá iní ñáhá dàva ñáyiú isràél xii-gá. Te sá dúcáⁿ xíquide davá-yu te ñá túú quidé-yu nàcuáa tàú-xi cadá-yu sá cúŭ-yu ñáyiú isràél. Te ñáyiú ducaⁿ xíquide-áⁿ cúŭ-yu ñáyiú ñá túú cùu cuendá ñáhá Yă Ndiöxí. ⁷Te cuèi ncháá-yu cùu-yu ñaní tnáhá ndíi Àbrahám dico ñá túú quidé-yu nchaa nàcuáa tàú-xi cunduu cadá-yu sá cúŭ-yu ñaní tnáhá ndíi. Te Yá Ndiöxí ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Àbrahám: “Nchaa cue ñaní tnáhá tĕ Isàac téé cùu déhe ducuⁿ-n, mee-ni cuè ñáyiú-áⁿ cuu ñaní tnáhá-n”, duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Àbrahám. ⁸Te xǎⁿ cútnùní iní-ó să ñă ncháá ñáyiú cùu ñaní tnáhá ndíi Àbrahám cúŭ-yu ñáyiú cùu cuendá Yă Ndiöxí, chi mee-ni ñáyiú sàndáá iní nàcuáa ní cáháⁿ-gá cada-gá, ñáyiú-áⁿ cúú cuendá-gá. ⁹Te duha ndùu tnúhu ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi Àbrahám: “Sáá nduu te yúhú cada-í te coo ìiⁿ déhe-n ndìhi ñadìhí-n tă Sărá”, duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi.

¹⁰Te ñá díú-ní xǎⁿ ní quide Yá Ndiöxí, chi tnáhá ní ndatnúhu-gá ndìhi ndíi Rèbecá cútnáhá vitna ñùhu úú déhe ndíi ndìhi ndíi Isàac téé ní cuu ñaní tnáhá-ó ñí xíndecu ndéé sanaha. ¹¹⁻¹³Te cútnáhá vitna ñùhu-gá déhe ndíi Rèbecá, cútnáhá vátá cadá-gă-güexi ni ìiⁿ sá cuèhé sá dúhá, te ni ìiⁿ sá vâha, ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi: “Déhe-n tĕe díhna na càcu te téé-áⁿ tñi-dé nchaa tnúhu cáháⁿ déhe-n tĕe cùu uú ná càcu”, duha ní xáhaⁿ-gă xii

ndíi Rèbecá. Te ní quee ndáá-xi nàcuáa ní cáháⁿ Yă Ndiöxí núú tütú-gá núú cächí-xi: “Té Jàcób ní cuu váha iní-í núú-dě, te té Esàú ñá túú ní cùu váha iní-í núú-dě”, duha cächí-gá núú tütú-gá. Te ducaⁿ ñí cuu chi ducaⁿ ñí cachí méé-gă cunduu sá cãháⁿ-gá nchaa ñáyíu cuìní méé-gă, te ñá díú cuèndá ìíⁿ chiuⁿ quidé-yu cãháⁿ ñáhá-gă xií-yu.

14Te vá cúú tnàhí cáháⁿ-ó sã Yă Ndiöxí ñá túú quide váha-gá sá dúcáⁿ quide-gá chi mee-gă ío ndáá quidé-gă! 15Te mee-gă ní xáhaⁿ-gă xii ndíi Moisés: “Cundàhú iní-í chindee-í mee-ni cuè ñáyíu cächí iní-í”, duha ní xáhaⁿ-gă xii ndíi. 16Te xíãⁿ cútnùní iní-ó sã cùndàhú iní-gá ñáyíu chi ducaⁿ cuìní méé-gă cunduu, dico ñá túú cùndahú iní ñáhá-gă xií-yu cuèndá sá dúcáⁿ cuìní-yu cada-gá, te ni ñà túú cùndahú iní ñáhá-gă xií-yu cuèndá sá ío ndùcu ndeé-yu quidé-yu ìíⁿ sá quidě-yu. 17Te núú tütú Yă Ndiöxí cãháⁿ-xi nàcuáa ní xáhaⁿ-gă xii téé ní cuu Faràón téé ní xíndaha nacióⁿ Ègíptú, te duha ní xáhaⁿ-gă: “Yúhú ní quide-í yíndàha-n ñáyíu cuèndá cada-í titní núú sã cáda-í núú-n cuèndá cutnùní iní-n sã ío cãhnu cuu-í, te ducaⁿ nchaa ñáyíu ñuyíú cutnùní iní-yu sá yǔhú cúu-í Ndiöxí”, duha ní xáhaⁿ-gă xii téé ní cuu Faràón. 18Te xíãⁿ cútnùní iní-ó sã Yă Ndiöxí cùndàhú iní-gá mee-ni cuè ñáyíu cächí iní méé-gă, te ducaⁿ ndàda díi-gá iní nchaa ñáyíu cächí iní méé-gă ducaⁿ càda-gá.

19Te sá dúhá cãháⁿ-í te dava-ndo quèsaha-ndo: “Ná cuèndá Yă Ndiöxí dácàa-gá cuéchi díquí ñáyíu núu ni ìíⁿ-yu ñá ndácǔ-yu quehdé nihnú-yu cuèndá sá vã cáda Yă Ndiöxí nàcuáa cuìní-gá”, quesaha-ndo. 20Te chí cuãha cuèndá sá dìcò ñáyíu ñuyíú-a cùu-ndo te ñá túú ndùu váha-xi sá nchòhó cáháⁿ-ndó ìíⁿ tnúhu sá ñà túú ndùu váha sá cúú-xí Yă Ndiöxí. Te duha na cãháⁿ-í núú-ndó nàcuáa tecú tnùní-gá-ndó nàcuáa ndùu tnúhu cãháⁿ-í. Te ñá túú xìní-ó sã ìíⁿ quídi ñuhu cúñaha-xi xii ñáyíu ní cadúha ñaha xii-xi: “Ná cuèndá duha ní cadúha ñaha-n xii-í”, cúñaha-xi. 21Chi ñáyíu càdúha nchaa quídi-áⁿ cuu-ni cadúha-yu ndíhi ñuhu cuèi nása na cùnduu quídi cadúha-yu canehe chiuⁿ-yu, chi ìíⁿ-ni ñuhu cadúha-yu quídi cánehe chiuⁿ-yu ndi tnahá nduu sàcòo-yu vico ndíhi quídi sá cãnehe chiuⁿ-yu nduu cùtexínu.

22Te diu-ni ducaⁿ quide Yá Ndiöxí, chi cuìní-gá dandòho-gá ñáyíu ñá túú quide nchaa nacúaa nduu vétú iní-gá, te cada-gá nàcuáa cutnùní iní-yu sá ío cãhnu cuu-gá. Te sa ndècu túha-ná-yu sá quíhíⁿ-yu núú ùhú núú ndàhú, te cuèi ducaⁿ dico ío ta quide cahnu iní-gá cuáháⁿ. 23Te ducaⁿ quide-gá cuèndá cutnùní iní nchaa ñáyíu ñuyíú sã ío váha quide-gá sá cúú-xí nchaa nchoo ñáyíu cùndahú iní-gá, chi ní cachí-gá sá nchóó cuè ñáyíu cùndahú iní-gá nduu táhú-ó cùndecu-o ndíhi-gá núú ío váha càa ndecu-gá. 24Te dava nchoo ñáyíu ní cáháⁿ Yă Ndiöxí cúú-ó ñáyíu isràél, te dava-o cùu-o ñáyíu ñá túú cùu ñáyíu isràél. 25Te ní quee ndáá-xi nàcuáa ní

xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi Òseás téé ní xóo cáháⁿ tnúhu-gá ndéé sanaha nĩ chídó tnùní ndíi núú tütú-gá núú cächí-xi:

Ñáyiú ñá túú cùu cuendá-í ní cùu te nduu cuendá-í-yu,
te ñiú-ni ñáyiú-áⁿ ñà túú cùu váha iní-í núú-yu ni cùu, dico vitna
cùu váha iní-í núú-yu.

26 Te ñiú-ni ñuú núú dúcáⁿ nĩ cachí-í sá ñà túú ñáyiú cùu cuendá-í
ñiú-ni ñuú-áⁿ coo ñáyiú cuu déhe yúhú Dútú Ndiöxí Yaá ndécú
tũu andiú.

Duha ní xáhaⁿ Yă Ndiöxí xii ndíi Òseás ní chídó tnùní ndíi núú tütú-gá.

27 Te ndíi Chàíá téé ní xóo cáháⁿ tucu tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha nĩ
cáháⁿ ndíi cuendá ñáyiú isràél, te duha ní cachí ndíi: “Cuèi cuéhé víhí
ñáyiú isràél dàtná cuéhé ñuhu cúchí làmár dico sacú-ni-yu vá quíní-yu
tnúndòho tnúhu ndàhú. **28** Te Yá Ndiöxí ío ndíhi cada-gá nchaa nàcuáa
càháⁿ-gá ñuyíú”, duha ní cachí ndíi. **29** Te ní cáháⁿ tucu ndíi nàcuáa cada-xi
ndéé cuèé-gá, te ní cachí ndíi:

Yá Ndiöxí Yaá táxí tnùní nchaandi túhú sá ìó andiú ndíhi ñuyíú ñà
túú ní dànaa-gá nchaa ñáyiú isràél, chi núu ni ndíhi-yu danàa
ñaha-gá,

te nchoo cùu-o datná ní cuu nchaa ñáyiú ní xíndecu ñuú Sòdomá
ndíhi nchaa ñáyiú ní xíndecu ñuú Gòmorrá, te ndíhi-o nàa datná
ní naa nchaa ñáyiú-áⁿ ní cùu.

Duha ní cachí ndíi.

Ñáyiú isràél ñá túú sàndáá iní-yu tnúhu Xítohó Jesucristú

30 Te sá cuendá xíáⁿ ñuú vitna cächí tnúhu-í xii-ndo sã cuè ñáyiú ñá túú
cùu ñáyiú isràél ñá túú ní nànducu nihnú-yu nàcuáa cadá-yu cudíú-yu núú
Yă Ndiöxí, dico vitna cùdiú-yu núú-gã chi ní sàndáá iní-yu Xítohó
Jesucristú. **31** Te ñáyiú isràél nchícúⁿ nihnú-yu tnúhu sá dánèhé ñáhá xíi-yu
nàcuáa cadá-yu cudíú-yu núú Yă Ndiöxí dico ñá túú cùdiú-yu núú-gã chi
ñá ndácũ-yu cadá-yu nchaa nàcuáa càháⁿ-xi. **32** Te ducaⁿ ñà túú cùdiú-yu
núú Yă Ndiöxí chi ñá túú sàndáá iní-yu Xítohó Jesucristú, te sàni iní-yu sá
sã cuendá mee-ni nchaa sá quidé mèè-yu cudíú-yu núú-gã, te sá dúcáⁿ
quidé-yu te cùú-yu dàtná ñiⁿ ñáyiú nguñenu ñiⁿ yúú te ndùá-yu. Te ducaⁿ
sãtnahá-xi cùú-yu chi ñá túú cùu váha iní-yu núú Xítohó Jesucristú. **33** Te
quèe ndáá-xi nàcuáa ní cáháⁿ Yă Ndiöxí ñiⁿ xichi núú tütú-gá núú cächí-xi:

Yúhú táxí ndècu-í ñiⁿ téé ñuú Sìón, te cuu-dé dàtná ñiⁿ yúú, te yúú-ãⁿ
nguñenu ñáyiú te nduá-yu,
te nchaa ñáyiú na quíndáá iní ñáhá xii-dé, te vá ndíxí cuèchi iní-yu
sá dúcáⁿ nĩ sàndáá iní ñáhã-yu xii-dé.

Duha cächí-gá núú tütú-gá.

10 ¹Te nchòhó ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Xítohó Jesucristú cèchí tnúhu-í xii-ndo sǎ cǎháⁿ ndìhi-í Yǎ Ndiöxí cuendá ñáyiú isràél, chi ío cuìní-í sá nánìhí tàhú-yu. ²Te na cǎháⁿ ndáá-í cuendá-yu sá ïo ndùcu ndeé-yu xínu cuechí-yu núú Yǎ Ndiöxí, te òcò-ni sá ñà túú quède-yu nàcuáa cuìní méé-gǎ cadá-yu. ³Chi ñà túú quède cuendá-yu nàcuáa cuìní Yǎ Ndiöxí cada ñaha-gǎ xií-yu nàcuáa cudùu-yu núú-gǎ, te quède-ní-yu nàcuáa sàni iní méé-yu cudùu-yu núú-gǎ te ñà túú cuìní-yu tñí-yu tnúhu cǎháⁿ-gǎ nàcuáa cudùu-yu núú-gǎ. ⁴Te Xítohó Jesucristú ní quède-gǎ cuendá sá vǎ cúnùu-gǎ nchaa tnúhu ní chídó tñùní ndíi Moisés, te nchaa ñáyiú na quèndáá iní ñáhá xii-gǎ te diu-gǎ cada te cudùu-yu núú Yǎ Ndiöxí. ⁵Te ndíi Moisés cǎháⁿ ndíi núú tütú ndíi cuendá ñáyiú cuìní cudùu núú Yǎ Ndiöxí cuendá sá nchìcúⁿ nihnú-yu nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi. Te ní cǎchí ndíi sá ncháá ñáyiú na càda nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yǎ Ndiöxí xii ndíi ní chídó tñùní ndíi te naníhí tàhú-yu, te núu òcò ndacú-yu cadá-yu nchaa nàcuáa ní cǎháⁿ ndíi. ⁶Dico vitna núu na quèndáá iní-ó Xítohó Jesucristú, te cudùu-o núú Yǎ Ndiöxí. Te duha cǎchí tnúhu ní chídó tñùní ndíi núú tütú-gǎ: “Vá cǎní iní-ndó sǎ xíní ñùhu-xi cada-ndo ïiⁿ sá vǎ yòo tñàhí ndàcu cada sá cǎá tǔu-ndo àndiu te cúñaha-ndo xii Cristú cuuⁿ-ndo ndìhi-gǎ núú ñùyíu-a. ⁷Te ni vǎ cǎní tǔcu iní-ndó sǎ quèhíⁿ túu-ndo núú xindecu nchaa ñáyiú ní xíhí te cada-ndo sǎ Cristú ndoto-gǎ”, duha cǎchí tnúhu-áⁿ sǎ vǎ dúcáⁿ cǎni iní-ó. ⁸Te cǎchí tucu tnúhu-áⁿ: “Tnúhu Yǎ Ndiöxí sá ndécú ndìhi ñaha-xi xii-ndo chi sàni iní-ndó cuendá tnúhu-áⁿ te cǎháⁿ-ndó”, duha cǎchí tnúhu-áⁿ. Te tnúhu sá ndécú ndìhi-ndo-áⁿ cúu-xí tñùhu cǎháⁿ-ndí núú ñáyiú, te xini ñùhu-xi sá quèndáá iní-yu tnúhu-áⁿ. ⁹Te núu na ñùnuu-ndo cǎháⁿ-ndó sǎ Xítohó Jesucristú cúu-gǎ Xítohó-ndó, te quèndáá iní-ndó nì yuhu ni iní-ndó sǎ Yǎ Ndiöxí ní dándótó-gǎ Xítohó Jesucristú, te naníhí tàhú-ndó te núu ducaⁿ na càda-ndo. ¹⁰Te nchaa ñáyiú ducaⁿ sàndáá iní te cǎháⁿ-yu sá Xítohó Jesucristú cúu-gǎ Xítohó-yu, ñáyiú-áⁿ cudùu-yu núú Yǎ Ndiöxí te naníhí tàhú-yu.

¹¹Te núú tütú Yǎ Ndiöxí cǎchí-xi sá nì ïiⁿ ñáyiú sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucristú vá ndíxí cuèchi iní-yu sá dúcáⁿ sàndáá iní ñáhǎ-yu xii-gǎ. ¹²Te sá cúu-xí Xítohó Jesucristú chi ïiⁿ-ni cùu ñáyiú isràél ndìhi ñáyiú ñà túú cùu ñáyiú isràél, chi diu-gǎ cúu-gǎ Yaá cúnùu taxi tñuní-gǎ nchaa ñáyiú, te ío váha quède-gǎ sá cúu-xí nchàa ñáyiú cǎháⁿ ndìhi ñaha xii-gǎ. ¹³Te quèe ndáá-xi nàcuáa cǎháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí núú cǎchí-xi: “Nchaa ñáyiú na cǎháⁿ ndàhú núú Xítohó Jesucristú sá dácǎcu nihnu ñaha-gǎ xií-yu, te ñáyiú-áⁿ naníhí tàhú-yu”, duha cǎchí-xi núú tütú-gǎ. ¹⁴Te ñáyiú-áⁿ vǎ nihí-yu nàcuáa cǎháⁿ ndàhú-yu núú-gǎ te núu ñà túú sàndáá iní ñáhǎ-yu xii-gǎ, te ni vǎ nihí-yu nàcuáa cadá-yu quèndáá iní ñáhǎ-yu xii-gǎ te núu vátá cùndèdóho-gǎ-yu tnúhu-gǎ, te ni vǎ nihí-yu

tnúhu-gá te núu vá yõo quíhíⁿ cútnuhu ñaha xii-yu. **15**Te ni vă yõo quíhíⁿ ducaⁿ cútnuhu ñaha xii-yu tnúhu-gá te núu Yá Ndiõxí vá téndaha-gá ñáyiú quíhíⁿ cútnuhu ñaha xii-yu. Te núu tùtú Yá Ndiõxí càchí-xi: “Ío vii ío váha cùu iní-ó vëxi ñáyiú dānehé ñáhá xii-o nacuáa ndùu tnúhu sá càháⁿ nācuáa naníhí tǎhú-ó”, duha càháⁿ-xi núu tùtú-gá.

16Te ñá ncháǎ-yu cuení-yu quindáá iní-yu tnúhu-áⁿ. Te ní quee ndáá-xi nācuáa ní xáhaⁿ ndíi Chàíá xii Yá Ndiõxí te duha ní xáhaⁿ ndíi xii-gá: “Yòhó Dútú Ndiõxí na nācāni tnúhu-í núu-n sǎ ïo sacú-ni ñáyiú sàndáá iní-yu tnúhu càháⁿ-ndí”, duha ní xáhaⁿ ndíi xii-gá. **17**Te xini ñuhu-xi sá dǐhna-gá cundedóho-yu tnúhu-áⁿ cuendá ducaⁿ te quindáá iní-yu, te tnúhu-áⁿ cúu-xí tnúhu Xítóhó Jesucristú.

18Te vá cúu cǎháⁿ-ó sǎ ñà túú ní ñíhí ñáyiú isràél tnúhu-gá, chi ncháá-yu ní ñíhí-yu tnúhu-gá, chi núu tùtú Yá Ndiõxí càchí-xi:

Cue tée ní cǎháⁿ tnúhu Yá Ndiõxí ní cǎháⁿ-güedé tnúhu-gá núu ñáyiú,
te tnúhu-áⁿ ñí xité nuu-xi ñíhí ñuyíú.

Duha càchí-xi núu tùtú-gá. **19**Te ni vă càháⁿ-ó sǎ ñáyiú isràél ñà túú ní cùu tnuní iní-yu nācuáa ndùu tnúhu-gá chi ní tecú tnùní-yu. Te ndéé sanaha ñí chídó tnùní ndíi Moisés nācuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii ñáyiú isràél, te duha ní xáhaⁿ-gǎ xii-yu:

Yúhú cada váha-í ncháa ñáyiú ñà túú cùu ñáyiú isràél, ñáyiú ñà túú cùtnuní iní-xi nācuáa cada váha cundecu núu-í,
te nchòhó cudééⁿ-ndó ñǔh-yu te cuu cuédú iní-ndǔ-yu.

Duha ní xáhaⁿ Yá Ndiõxí xii-yu te ducaⁿ ñí chídó tnùní ndíi Moisés. **20**Te ndíi Chàíá ñà túú tnàhí ni yùhú ndíi ní quide ndíi núu Yá Ndiõxí ní cǎháⁿ ndíi tnúhu-gá, te ní cachí ndíi:

Ñáyiú ñà túú nānducu ñaha xii-í ní cùu ní naníhí ñáhǎ-yu xii-í,
te ni ñà túú ndùcu tnúhu ñáhǎ-yu xii-í ní cùu te ní xiní ñáhǎ-yu.

Duha ní cachí ndíi Chàíá ní cǎháⁿ ndíi tnúhu Yá Ndiõxí. **21**Te ní quide tucu ndíi núu Yá Ndiõxí ní cǎháⁿ ndíi tnúhu-gá cuendá ñáyiú isràél, te ní cachí ndíi: “Ncháa-ni nduu yìhi-í càháⁿ-í ñáyiú isràél te ñà túú cuení-yu quindáá iní-yu chi ío sàá iní-yu”, duha ní cachí ndíi Chàíá ní cǎháⁿ ndíi tnúhu Yá Ndiõxí.

Cuendá ñáyiú isràél ñáyiú naníhí tǎhú

11 **1**Te cuéi ducaⁿ dico vá càháⁿ-ó sǎ Yá Ndiõxí dáquèe tǐhú-gǎ ñáyiú isràél chi diu-ni ñáyiú-áⁿ cúu cuendá-gá, chi yúhú tnàhá-í cúu-í mei tēe isràél, te ñānī tnáhà-í ní cuu ndíi Àbrahám tée ní xindecu ndéé sanaha vīhi-gá, te diu-ni ñānī tnáhà-í ní cuu tucu ndíi Benjámín. **2**Te ndéé sanaha dùcaⁿ ní cachí Yá Ndiõxí sá nchǔhú ñáyiú isràél cúu-ndí ñáyiú cùu

cuendá-gá, te ñá túú dàquee tǐhú ñáhá-gă xii-ndí, te nchòhó sa xìní-ndó nàcuáa càháⁿ-xi núú tǔtú Yă Ndiöxí núú càchí-xi nàcuáa ní quide té Èliás ní ndacáⁿ cuéchi-dé núú-gă cuendá ñáyiú isràél. ³Te duha ní xáhaⁿ-dě xii-gá: “Yòhó Dútú Ndiöxí, ná nàcani tnúhu-í núú-n sǎ ñí sahní-yu cue tée càháⁿ tnúhu-n, te ní dátanú-yu núú xihí quiti ndùu táhú-n, te yúhú-nǎ ní cácu-í ndécù-í dico nànducu ñáhá-yu chi tnàhá-í cuìní-yu cahni ñáhá-yu xii-í”, duha ní xáhaⁿ-dě xii Yă Ndiöxí. ⁴Te Yă Ndiöxí ní xáhaⁿ-gă xii-dé: “Sa ní dáquée dǐⁿ-í úsá mǐl cue tée cùu cuendá-í, te ñá túú nèhe-güedé sá yíñùhu núú Bàál sá càchí-yu cùu ndiöxí-yu te ñá ndàá sá ndiöxí cúú-xí”, duha ní xáhaⁿ-gă xii té Èliás. ⁵Te ducaⁿ sǎtnahá-xi cùu vitna chi xǐndecu ñáyiú ní cáháⁿ-gá ní chìtnahá ñáhá xii-gá, te ducaⁿ ñí quide-gá chi ní cundàhú iní ñáhá-gă xií-yu. ⁶Te ducaⁿ ñí cáháⁿ ñáhá-gă xií-yu sá cúndàhú iní ñáhá-gă, te ñá díú cuendá ìⁿ chiuⁿ quidé-yu ducaⁿ nì cáháⁿ ñáhá-gă xií-yu, chi núu dícó cuendá ìⁿ chiuⁿ quidé-yu ducaⁿ nì cáháⁿ ñáhá-gă xií-yu ña, te ñá díú-gă sá cúú iní méé-gă ducaⁿ nì cáháⁿ ñáhá-gă xií-yu te núu ducaⁿ.

⁷Te na càchí tnúhu-í xii-ndo nàcuáa cùu vitna sá ñáyiú isràél cuìní-yu cudǐú-yu núú Yă Ndiöxí dico ñá ndácǔ-yu, dico dava ñáyiú ní cáháⁿ-gá ñáyiú-áⁿ cúdíú-yu núú-gă, te ñáyiú ducaⁿ ñà túú cùdíu núú-gă-áⁿ ïo ní cuu sàá iní-yu núú-gă. ⁸Te ní quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ-xi núú tǔtú Yă Ndiöxí núú càchí-xi: “Yă Ndiöxí ní cachí-gá sá cúú-yu ñáyiú ío ñí dǐquí-xi, chi cuèi ndèhé-yu nàcuáa càháⁿ tnúhu-gá dico ñá cútnùní iní-yu nàcuáa càháⁿ-xi, te cuèi ndèdóho-yu dico ñá túú quèe díquí-yu, te ducaⁿ-ni quidé-yu ndéé vitna”, duha càchí-xi núú tǔtú-gá. ⁹Te ndíi Dàvíí ní cachí ndíi:

Ñáyiú ío váha ndècu te cùdíí iní-yu quidé-yu vico,
dico yáha-yu dàtná yáha ìⁿ quiti ngáva trampá àdi ìⁿ quiti ñá
cútnùní iní-xi quée xití ñunu,
chi cuíta nihnú-yu te nacháhu-yu nchaa sá quidě-yu.

¹⁰Te cùú-yu ñáyiú ñá túú vèdana tècú tnùní, te cùu tucú-yu dàtná ìⁿ
ñáyiú ío ndòho nchido ìⁿ sá vèe.

Duha ní cachí ndíi Dàvíí.

Ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél naníhí tàhú-yu

¹¹Te cuèi ducaⁿ dico vá càchí-ó sǎ sà dúcáⁿ ñà túú ní quide ndáá ñáyiú isràél te ní xíta nihnu duúⁿ-yu, te ñáhá chi sá dúcáⁿ ñí quidé-yu te ní ngúndecu ndíhi dava-gá ñáyiú tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-yu, te ñáyiú isràél quiní-yu nàcuáa naníhí tàhú ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél, te tnàhá-yu cudǐí iní-yu naníhí tàhú-yu. ¹²Te sá dúcáⁿ ñí quide sàá iní-yu ñá túú ní quide ndáá-yu núú Yă Ndiöxí, te xǐáⁿ ní cuu-xi ìⁿ sá vǎha sá cúú-xí

ñāyiu nihī ñuyíu, dico sáá nduu te cada ñāyiu isràél nchaa nācuáa càháⁿ Yă Ndiöxí, te dāvá-áⁿ ïo-gá váha cuu xii nchaa ñāyiu nihī ñuyíu.

13Te nchòhó ñāyiu ñá túú cùu ñāyiu isràél càchí tnúhu-í xii-ndo sã Yă Ndiöxí ní cachí-gá sá càháⁿ-í tnúhu-gá núú-ndó, te yúhú càchí-í sá ïo càhnu cuu chiuⁿ quide-í. 14Te duha càháⁿ-í cuendá sá nūu cudana ïo dava ñāyiu cùu ndi mee-í cudíí ìní-yu cada váha ñaha Yă Ndiöxí xií-yu dàtná quidé váha ñaha-gã xii-ndo, te naníhí tãhú-yu. 15Te sá cuendá sá ñí quee tíhú ñāyiu isràél ní nacáháⁿ cáhnú ìní tnáhá ñāyiu nihī ñuyíu ndihí Yă Ndiöxí, dico na sáá nduu núcúndecu váha ñāyiu isràél ndihí Yă Ndiöxí, te ío-gá váha tnahá ñāyiu nihī ñuyíu, te ñāyiu-áⁿ cada iní-ó sã cúú-yu dàtná ñāyiu ní xíhí, dico dāvá-áⁿ cada tucu iní-ó sã cúú-yu dàtná ñāyiu ní ndoto chi nucúndecu váha-yu ndihí-gá. 16Te núu sá lúhá-ní ïíⁿ tílúlú yusaⁿ cāváha te ñiu-ni ducaⁿ cāváha nihí. Te núu cāváha yóho ïíⁿ yutnu te ñiu-ni ducaⁿ cāváha-xi nihí-xi. Te ñiu-ni ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñāyiu isràél, chi ñaní tnáhã-yu ní xíndecu ndéé sanaha ñí cuú-yu ñāyiu ní cuu cuendá ñáhá Yă Ndiöxí, te ñiu-ni ducaⁿ cùu cuendá ñáhá-gã xii mée-yu ndéé vitna.

17Te ïo ïíⁿ yutnu váha nàni olívú, te dava dité yutnu-áⁿ ñí téhndé te ní nucódó dité yutnu òlívú cùtexínu, te mee-nã yutnu òlívú váha-áⁿ ïo váha quide-xi nchito dité yutnu òlívú cùtexínu-áⁿ. Te dité nchaa yutnu òlívú váha-áⁿ cúú-xí dàtná ñāyiu isràél, te nchaa dité-xi sá ñí téhndé-áⁿ cúú-xí ñiu-ni ñāyiu isràél ñāyiu ñá túú tnáhá tnúhu ndihí Yă Ndiöxí. Te dité yutnu òlívú cùtexínu sá ñí nucódó tnáhá-ãⁿ cúú-xí dàtná ñāyiu ñá túú cùu ñāyiu isràél tnáhá tnúhu ndihí Yă Ndiöxí. 18Te vá cání ìní-ndó sã sà dúcáⁿ ndècu váha-ndo ndihí Yă Ndiöxí te ío cùnūu-ndo dacúúxí ñāyiu isràél, te vá dúcáⁿ càni iní-ndó chi sá cuendá nchaa ñaní tnáhá ñāyiu isràél ní xíndecu ndéé sanaha ducaⁿ ndècu váha-ndo ndihí Yă Ndiöxí vitna, te ñá díú sã cuendá nchòhó ndécú ndihí váha ñāyiu-áⁿ Yă Ndiöxí vitna.

19Te cudana sàni iní-ndó te càchí-ndó sã ñāyiu isràél ní quee tíhú-yu cuendá sá nchòhó nucuñí-ndó nūu-yu nucúndecu váha-ndo ndihí Yă Ndiöxí. 20Te ndáá sá ñí quee tíhú-yu chi ñá túú ní sàndáá iní ñáhã-yu xii-gá, te nchòhó ío váha cùu ndecu-ndo ndihí-gá chi ní sàndáá iní-ndó-gã, dico vá càchí-ndó sã ïo càhnu cuu-ndo, te ío váha chí cuãha cuendá nācuáa cundecu-ndo. 21Te cue ñāyiu isràél cúú-yu ñāyiu cùu cuendá-gá ní cùu te ní dáquée tíhú ñáhã-gã xií-yu cuendá sá ñà túú ní sàndáá iní ñáhã-yu xii-gá, te tnáhá nchòhó daquèe tíhú ñáhã-gã xii-ndo te núu na càda-ndo datná ní quide ñāyiu-áⁿ. 22Te chí cádá cuendá sá Yă Ndiöxí ío váha iní-gá, dico cùdéeⁿ-gã núú nchàa ñāyiu ñá túú sàndáá iní ñáhã xìi-gá, dico sá cúú-xí nchòhó cue ñāyiu sàndáá iní ñáhã xìi-gá chi ío váha iní-gá. Te ducaⁿ-ni cùnduu váha iní-gá sá cúú-xí-ndó te núu vá dáñá ndèé-ndó càda-ndo nācuáa càháⁿ-gá cuendá sá ïo váha iní-gá, te núu ñáhã te tnáhã

nchòhó quee tìhú-ndó dàtná ní quee tìhú ñàyiù isràél, ñàyiù ñá túú ní sàndáá iní ñáhá xii-gá. **23**Dico núu ñàyiù isràél ñàyiù ní dáquéé tìhú ñáhá Yă Ndiöxí quíndáá iní ñáhă-yu xii-gá te nduu cuendá ñáhá tùcu-gá xií-yu, te ñàyiù-áⁿ cúũ-yu dàtná dava dité yutnu òlívú sá ñí téhndé te ní nucódó tnáhá tùcu. Te ducaⁿ sätnahá-xi cùú-yu te núu na quíndáá iní ñáhă-yu xii-gá. **24**Te nchòhó cúú-ndó dàtná nchaá dité yutnu òlívú cùtexínu, chi ñá díú ñàyiù isràél cúú-ndó, te dité nchaá yutnu òlívú cùtexínu-áⁿ ñí nucódó-xi núú dité yutnu òlívú váha-áⁿ. Te yáchí-gá nucúndecu váha ñàyiù isràél ndìhi Yă Ndiöxí, chi cùú-yu dàtná nchaá dité yutnu òlívú váha sá ñí téhndé te ní nucódó tnáhá tùcu. Te ducaⁿ sätnahá-xi cùú-yu te núu na quíndáá iní ñáhă-yu xii-gá.

Sáá nduu te naníhí tàhú ñàyiù isràél

25Te nchòhó ñàyiù ndècu ndìhi-í ichi Xítóhó Jesucristú, na càchí tnúhu-í xii-ndo ìⁿ tnúhu ndùu yuhu ni cuu, cuendá sá vă cání ìní-ndó sã ïo-gá váha sàá díquí-ndó dàcúxí ñàyiù isràél, chi dava ñàyiù isràél cúú sàá iní-yu núú Yă Ndiöxí nini na ndìhi ñàyiù ní cachí Yă Ndiöxí ngúndecu váha ndìhi ñáhă-yu xii-gá, ñàyiù ñá túú cùu ñàyiù isràél. **26**Te nduu na ndìhi ñàyiù-áⁿ ngúndecu váha-yu ndìhi Yă Ndiöxí, te dàvá-áⁿ naníhí tàhú ñàyiù isràél chi quee ndáá-xi nàcuáa càháⁿ Yă Ndiöxí núú tütú-gá núú càchí-xi:

Ndàa ñuú Sìón quixi Yaá cada naníhí tàhú nchaá ñàyiù,
te diu-ni Yaá-áⁿ cada-gá cuendá sá dáñá nchàa ñàyiù isràél ichi
cuèhé ichi duha.

27Te yúhú cada càhnu iní-í nchaá cuéchi ñàyiù isràél, chi cada-í dàtná ní cachí-í ndéé sanaha.

Duha càchí Yă Ndiöxí núú tütú-gá.

28Te sá cuendá tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó xíãⁿ cúú ùhú iní ñàyiù isràél Yă Ndiöxí, te sá dúcáⁿ quidé-yu xíãⁿ nchòhó ní níhí-ndó tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ndó. Te ní cachí Yă Ndiöxí sá ñàyiù isràél cuu cuendá-gá, te cùu iní ñáhá-ní-gă xií-yu, te ducaⁿ quide-gá chi ducaⁿ ñí xáhaⁿ-gă xii cue ñaní tnáhă-yu ní xíndecu ndéé sanaha. **29**Te Yă Ndiöxí ñá túú ndùu úhú iní-gá ìⁿ sá táxí-gă, te ni ñà túú ndìxi cuéchi iní-gá sá càháⁿ ñáhă-gă xii-o. **30**Te nchòhó chi ñá túú sàndáá iní-ndó Yă Ndiöxí ní cùu, dico vitna nini ñà túú sàndáá iní ñáhá ñàyiù isràél xii-gá, te ní cundàhú iní ñáhă-gă ní dácăcu nihnu ñaha-gă xii-ndo núú ùhú núú ndàhú. **31**Te vitna quidé-yu dàtná ní xóo cada nchòhó cútnáhá ñá túú ní xóo quíndáá iní-ndó-gă. Dico sáá nduu te natuha ñáhă-yu xii-gá te dácăcu nihnu ñaha-gă xií-yu sá cúndàhú iní ñáhă-gă dàtná ní quide ñaha-gă xii nchòhó. **32**Te Yă Ndiöxí ní dáñá-gă sá dúcáⁿ cùnduu saá iní nchaá ñàyiù cuendá cuìní-gá cundàhú iní ñáhă-gă xií-yu.

33Te súúni vǎha quide ñaha Yá Ndiöxí xii-o, te ío váha xíní-gá nchaa cuéi sá ío andiu te cuéi sá ío ñuyíú-a, te ducaⁿ ío váha sàá nchaa sá xíní tnùní-gá. Te ñá ndácú-ó cùtnuní iní-ó nǎ cúú nchàa sá sání iní-gá cada-gá, te ni ñá ndácú-ó cùtnuní iní-ó nàcuáa ndùu cuendá nchaa sá quidé-gǎ. **34**Te núú tùtú-gá càchí-xi: “Vá yõo ìⁿ cùtnuní iní-xi nàcuáa sàni iní Yá Ndiöxí, te ni vǎ yõo ìⁿ ndàcu dacahu iní ñáhá xii-gá nàcuáa cáháⁿ-gá. **35**Te Yá Ndiöxí ñá túú quide yica iní-gá cada-gá sá vǎha sá cúú-xí ñǎyiu cuendá ìⁿ sá sǎñhá-yu xii-gá chi ñá túú dùcaⁿ quide-gǎ”, duha càchí-xi núú tùtú-gá. **36**Te ducaⁿ chi mee Yá Ndiöxí ní taxi ndecu-gá nchaandi túhú sá ío ñuyíú, te diu-ni mee-gǎ táxí tnùní-gá nchaa sá ñí taxi ndecu-gá, te nchaa cùu-xi cuendá-gá. Te vitna chí ná càchí-ó sǎ ío càhnu cuu-gá ni caa ni quíhíⁿ. Te ducaⁿ na cùnduu.

Cada-o nàcuáa nduu vétú iní Yá Ndiöxí

12 **1**Te vitna nchòhó ñáyiu ndècu ndihi-í ichi Xítóhó Jesucrìstú càchí tnúhu-í xii-ndo sǎ Yá Ndiöxí cùndàhú iní ñáhá-gǎ xii-o chindee ñaha-gá, núu xíǎⁿ càháⁿ ndàhú-í núú-ndó sǎ dáñá-ndó mèe-ndo núú ndáhá-gǎ, te cada iní-ndó sǎ cúú-ndó dàtná ìⁿ táhú sǎ nchító-ó ñí nduu táhú-gǎ. Te cuu-ndo ñáyiu váha ñáyiu cada nchaa nàcuáa nduu vétú iní Yá Ndiöxí chi ducaⁿ tàú-ndó càda-ndo sá cúú-xí-gǎ. **2**Te vá cànchìcúⁿ nihnu-gá-ndó càda-ndo datná xǐquide nchaa ñáyiu ndècu ichi cuehé ichi duha ndècu ñuyíú-a, te vá cúhúⁿ-gǎ iní-ndó ìchi cuehé ichi duha-áⁿ, chi mee-ñá sá vǎha cuhuⁿ iní-ndó, te ducaⁿ te cutnùní iní-ndó nchàa nacuáa cuìní Yá Ndiöxí cada-ndo, te nchaa sá cuìní-gá cada-ndo cùu-xi mee-ni sá vǎha, sá ío váha ndùu vétú iní-gá, te cùu-xi nchaa sá xíní ñùhu-xi cada-ndo núú-gǎ.

3Te sá cuendá chiùⁿ ní cundàhú iní ñáhá Yá Ndiöxí ní taxi-gá xii-í xíǎⁿ nùu na càháⁿ-í dóho-ndo vitna: Vá cání iní-ndó ìⁿ sá ñà túú tàú-ndó càni iní-ndó te cucahaⁿ-ndo sǎ ío càhnu cuu-ndo. Te nchòhó ní sándáá iní-ndó Yá Ndiöxí nùu chindee ñaha-gá xii-ndo, te vitna chí cuǎha cuendá nùu ná daha núú chiùⁿ-gá ndacu-ndo càda-ndo. **4**Te nchoo tìtní xichi cùu yiqui cuñú-ó, te ndi dííⁿ ndì dííⁿ chiùⁿ quide-xi ìⁿ ìⁿ-xi. **5**Te ducaⁿ sǎtnahá tucu-xi cùu nchoo ñáyiu ndècu ndihi Xítóhó Jesucrìstú chi cuéi ná daha tnàhá-ó dico ìⁿ-ni cùu-o ndihi-gá, te ducaⁿ mèe-o tucu ìⁿ-ni cùu-o.

6Te mee Yá Ndiöxí ní cundàhú iní ñáhá-gǎ xii-o ñí taxi-gá chiùⁿ taú-ó càda-o ìⁿ ìⁿ-o te chindee ñaha-gá xii-o, te xíní ñuhu-xi cada-o nacuáa ndùu chiùⁿ ní taxi-gá cada-o. Te núu ní nduu táhú-ó nùú-gǎ sá càháⁿ-ó tnúhu sá dácàhu iní ñáhá mèe-gá xii-o te cáháⁿ-ó nàcuáa sándáá iní-ó chindee ñaha-gá xii-o, **7**àdi ní nduu táhú-ó nùú-gǎ sá ío váha chindee-o tnàha ñáyiu-o te diu-ni ducaⁿ càda-o, àdi ní nduu táhú-ó dànehé-ó ñáyiu

tnúhu-gá te diu-ni ducaⁿ càda-o, ⁸àdi ní nduu táhú-ó nǔú-gă sá dácàháⁿ-ó ñăyiu canchicúⁿ nihnú-yu ichi-gá te diu-ni ducaⁿ càda-o, àdi ní nduu táhú-ó nǔú-gă sá cuăñaha-o xii tnahă ñăyiu-o să ñihí-ó ndècu ndihî-o te diu-ni ducaⁿ càda-o, dico ni yùhu ni iní-ó cuăñaha-o xii-yu, àdi ní nduu táhú-ó nǔú-gă taxi tnùnî-ó te diu-ni ducaⁿ càda-o, te ni yùhu ni iní-ó càda-o, àdi ní nduu táhú-ó nǔú-gă chindee-o cuè ñăyiu ndècu ndihî tnúndòho tnúhu ndàhú te diu-ni ducaⁿ càda-o, te ío cudíí ìní-ó càda-o chiuⁿ-áⁿ.

Nchaa nàcuáa tàú-xi cada nchaa ñăyiu ndècu ichi Xítóhó Jesucrístú

⁹Te cuu iní tnáhá ndîsa-ndo ìⁿ ìⁿ-ndo, te dañă-ndo nchaa sá cuèhé sá dúhá te cada-ndo mèe-ni sá vâha. ¹⁰Te ío cuu iní tnáhá-ndó, te cada-ndo cuendá sá ìⁿ-ní ñăyiu cùu-ndo, te ìⁿ ìⁿ-ndo càni-gá iní-ndó cànehe yîñuhu núú tnáhá-ndó.

¹¹Te nducu ndèe-ndo cada-ndo nchaa chiuⁿ tahu Xítóhó Jesucrístú vá tùhío-ndo, te cada-ndo ñi yuhu ni iní-ndó să cúú-xí-gă.

¹²Te ío cudíí ìní-ndó cùndecu-ndo chi ní ngúndecu ndihî-ndo tnúhu ndee ìní sá cúndècu ndihî-ndo Xítóhó Jesucrístú, te cada càhnu iní-ndó cuèi nándi na càda ñaha ñăyiu xii-ndo să cuendá-gá, te vá dáñá ndèé-ndó cǎháⁿ ndihî-ndo Yă Ndiöxí.

¹³Te chindee tnàha-ndo te núu ìó dava nchòhó ñăyiu ndècu ichi-gá ìó ìⁿ sá cúmăní xii-ndo, te ío váha cuu iní-ndó còto-ndo ñăyiu véxi vehe-ndo.

¹⁴Te cǎcáⁿ táhú-ndó nǔú Yă Ndiöxí cuendá nchaa ñăyiu nándi quide ñaha xii-ndo, te cǎcáⁿ táhú-ndó nǔú-gă sá ná chindee ñaha-gá xií-yu te ñá díú dà cǎcáⁿ táhú-ndó nǔú-gă sá ná dàcuíta nihnu ñaha-gă xií-yu.

¹⁵Te núu ìó ñăyiu cùdíí ìní-xi te cudíí ìní-ndó ndìhí-yu, te núu ìó ñăyiu ndìhú iní-xi te ndìhú iní-ndó ndìhí-yu.

¹⁶Te cuu ìⁿnuu-ndo cùndecu-ndo, te vá cǎdá càhnu-ndo mee-ndo, te tnahá tnúhu-ndo ndihî nchaa ñăyiu ndàhú iní-xi, te vá cǎní ìní-ndó să ïo-gá túha-ndo.

¹⁷Te vá nánchòcáva-ndo nàchinaa-ndo ìⁿ sá quidé ñaha ñăyiu xii-ndo, te ío nducu ndèe-ndo cada-ndo mee-ni sá vâha nàcuáa cuu váha iní ñăyiu.

¹⁸Te ío nducu ndèe-ndo cada-ndo sá ndácú-ndó cùndecu váha-ndo ndihî nchaa ñăyiu. ¹⁹Te nchòhó ñăyiu ío cùu iní-í, vá cǎní ìní-ndó nàchinaa-ndo ìⁿ sá cǎdá ñaha ñăyiu xii-ndo, chi cundetú-ndo să mée Yă Ndiöxí ná nàchinaa-gá sá quidé ñahá-yu xii-ndo, chi quee ndáá-xi nàcuáa cǎháⁿ Yă Ndiöxí núú tütú-gá núú cǎchí-xi: “Yúhú dandòho-í-yu chi nachinaa-í nchaa sá quidè-yu”, duha cǎchí-gá núú tütú-gá. ²⁰Te xini ñuhu tucu-xi cada-ndo nacuáa cǎháⁿ tucu-xi ingá xichi núú tütú-gá núú cǎchí-xi: “Te núu ñăyiu cùu úhú iní ñáhá xii-ndo ñá túú să cóhó să cǎxí-yu te cuăñaha-ndo xii-yu, te núu ducaⁿ na càda-ndo te ío cucahaⁿ núú-yu”, duha cǎchí-xi núú tütú-gá.

21 Te núu ìò ììⁿ sá quidé ñàha tnaha ñáyi-ndo xii-ndo te vá nánchòcáva-ndo nàchinaa-ndo sá quidé ñàhá-yu xii-ndo, chi cada-ndo sã vãha sá cúú-xí-yu, te ducaⁿ te vá cáda-ndó sã ñà túú tàú-ndó càda-ndo núu Yã Ndiöxí dàtná quidě-yu.

13 ¹Te nchaa ñáyi-ndo tàú-yu quindáá iní-yu nchaa cue tée cùchiuⁿ, chi Yá Ndiöxí ní cachí-gá sá cùndècu tée cùchiuⁿ ñuyíú-a, núu xíãⁿ xĩndecu-güedé vitna. ²Te nchaa ñáyi-ndo ñá túú sàndáá iní ñàhá xii cue tée cùchiuⁿ ñá túú tnàhá iní Yã Ndiöxí sá dúcáⁿ quidé-yu, chi mee-gã ní cachí-gá sá cùndècu-güedé. Te nchaa ñáyi-ndo ducaⁿ ñà túú sàndáá iní ñàhá xii cue tée cùchiuⁿ nacháhu-yu sá dúcáⁿ quidé-yu. ³Te nchaa ñáyi-ndo quide váha ñá túú yùhú-yu cue tée cùchiuⁿ chi quide váha-yu, dico nchaa ñáyi-ndo ñá túú quide váha chi xiyùhú-yu cue tée cùchiuⁿ. Te vitna núu nchòhó cuè ní-ndó sã vã yùhú-ndó cuè tée cùchiuⁿ te chí cáda vãha, te ducaⁿ te cáháⁿ váha-güedé cuèndá-ndó. ⁴Te Yá Ndiöxí ducaⁿ ñí cachí-gá cundecu-güedé cuèndá cada-güedé sá ñà túú ñà cuu cundecu-ndo, te núu ñá túú quide váha-ndo ndècu-ndo te quiyùhú iní-ndó nũú-güedě, chi ñá túú àúⁿ ñà cuu ndècu ndìhi-güedé tnúhu ndee iní dandòho-güedé nchaa ñáyi-ndo ñá túú quide váha, chi Yá Ndiöxí ducaⁿ ñí cachí-gá cundecu-güedé sá dúcáⁿ càda-güedé dandòho-güedé nchaa ñáyi-ndo ñá túú quide váha. ⁵Núu xíãⁿ ío xini ñuhu-xi sá quindáá iní-ndó nchaa cue tée cùchiuⁿ, te ñá díú sã yùhú-ndó dandòho ñaha-güedé xii-ndo, chi cada-ndo sã cútnùní iní-ndó sã cúú-xí ììⁿ sá vãha. ⁶Chi diu cuèndá xíãⁿ sàcáⁿ-ndó dǐhúⁿ nũú cuè tée cùchiuⁿ, te ducaⁿ chi Yá Ndiöxí ducaⁿ ñí cachí-gá cundecu-güedé te diu-ná chiúⁿ ndeé-güedé ñúhú iní-güedé.

⁷Te nacháhu-ndo nchaa sá tàú-ndó nũú nchaa ñáyi-ndo tàú-ndó nũú-xi, te cuèi díhúⁿ tàú-ndó cuèndá ñuhu-ndo nũú cuè tée cùchiuⁿ àdi nágá díhúⁿ tàú-ndó nũú-güedě te nacháhu-ndo nũú-güedě. Te ío-gá canehe-ndo sã yíñùhu núu nchaa ñáyi-ndo cùnūu, te cáháⁿ váha-ndo ndìhí-yu. ⁸Te vá dácuidó-ndó ndùu nacháhu-ndo sã tàú-ndó nũú tnàha ñáyi-ndo, te cuu iní tnàhá-ndó ììⁿ ììⁿ-ndo. Te núu ducaⁿ quide-ndo ndecu-ndo ñà, te quide-ndo nchaa nacuaá càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuaá cada-o cùndecu-o. ⁹Te duha ndùu tnúhu càháⁿ Yã Ndiöxí cuèndá nchaa sá vã cúú càda-o: “Nchaa nchòhó cue tée vá càháⁿ ndìhi-ndo ñáyi-ndo dǐhí te núu ñá díú ñàdìhí-ndó cùú-yu, te ducaⁿ-ni nchaa nchòhó cue ñáyi-ndo dǐhí tucu vá càháⁿ ndìhi-ndo tée te núu ñá díú yì-ndo cuu-güedé, te vá cáhni-ndó tnàha ñáyi-ndo, te vá dúhú-ndó sã ndécú ndìhí-yu, te vá dácàcu-ndo cuèchi neñúú, te vá xíhó-ndó sã ndécú ndìhi tnaha ñáyi-ndo”, nchaa xéhé càchí Yã Ndiöxí sá vã cúú càda-o. Te tnúhu-a quide-o ndìhi nchaa dava-gá tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuaá cada-o cùndecu-o, te núu quide-o ingá tnúhu sá càchí-xi: “Cuu iní-ndó nchaa tnaha ñáyi-ndo dàtná cúú iní-ndó

mèe-ndo”, duha càháⁿ tnúhu-áⁿ. Te nchaá dava-gá quidé-ó te núu quide-o nacuáa càháⁿ tnúhu-a. **10**Te nchaá ñáyiú cùu iní tnàha ñáyiú-xi te ñá túú quide úhú iní-yu tnàha ñáyiú-yu, te núu ducaⁿ cùu iní-yu tnàha ñáyiú-yu te quidé-yu nàcuáa càháⁿ tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nacuáa cada-o cùndecu-o.

11Te ducaⁿ xini ñuhu-xi cada-ndo chi sa ní cutnùní iní-ndó nàcuáa ta xica nduu cuáháⁿ ñuyíú-a, te ní sáá nduu sá ìo xini ñuhu-xi ndixi túu iní-ó càda-o nchaá nacuáa càháⁿ Yă Ndiöxí, chi vitna sa ní cuyatni-gá nduu nàcuaca ñaha Xítóhó Jesucrìstú xii-o dàcúúxí ndèé cùtnàhá ní sándáá iní-ó tnúhu-gá. **12**Te cada iní-ndó sã dàtná ìⁿ niú sá sà ta cuyatni túndaá, ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñuyíú yíca cuèchi-a chi sa ta cùyatni nduu quixi tucu Xítóhó Jesucrìstú, te núu xíáⁿ xíní ñuhu-xi dañ-a nchaá sá cuèhé sá dúhá te cada-o mèe-ni sá vãha, te ducaⁿ te ni ìⁿ sá cuèhé sá dúhá vã cùnùu-xi taxi tnuní ñáhá-xí xii-o, te ducaⁿ te vã cúú-gã-ó dàtná ñáyiú ndècu núú néé chi cuu-ná-ó dàtná ñáyiú ndècu núú òtó. **13**Te cada-o nchàa nacuáa tàú-xi cunduu cundecu-o dàtná tàú-xi cada ñáyiú ndècu ìchi Xítóhó Jesucrìstú, te vã quìhíⁿ-ó vico cuehé vico duha, te vã cúú-ó ñáyiú quihu, te ni vã càháⁿ ndìhi-o ñáyiú òhí te núu ñá díú ñàdìhí-ó cùú-yu, te ducaⁿ-ni cuè ñáyiú òhí tucu vã càháⁿ ndìhí-yu téé te núu ñá díú yì-yu cùu-güedé, te ni vã cùndècu-o ìchi díí ìní, te ni vã nàá-ó ndìhi tnaha ñáyiú-o, te ni vã cúú-ó ñáyiú cuédú ìní. **14**Te vitna nchòhó dañ-a-ndo mèe-ndo sá Xítóhó Jesucrìstú ná chindee ñaha-gá xii-ndo càda vãha-ndo cùndecu-ndo datná quidé mèe-gá ndécú-gã, te vã cání-gã iní-ndó càda-ndo datná ní xóo cada-ndo cùtnàhá ní cunuu nchàa sá cuèhé sá dúhá ìní-ndó.

Vá cuátnùhu tnaha-o nacuáa ndècu-o ìchi Xítóhó Jesucrìstú

14 **1**Te núu ìⁿ ñáyiú ndècu ìchi Xítóhó Jesucrìstú ñá túú tècú tnùnì vãha-yu nàcuáa cuìní Yă Ndiöxí cadá-yu, te queheⁿ cuèndá-ni-ndö-yu te vã tènàá tnáhá-ndó ndìhí-yu. **2**Chi ìó ñáyiú sàni iní sá cúú vãha iní Yă Ndiöxí sá cúú càxí-yu nání nìhí-yu, te dava ñáyiú ñá túú cùtnuní vãha iní-yu nàcuáa càháⁿ Yă Ndiöxí te mee-ni yücú xéxí-yu. **3**Te ñáyiú xèxi nchaá núú sã nìhí-yu te vã dáquèe tíhü-yu ñáyiú ñá túú xèxi, te ducaⁿ-ni ñáyiú ducaⁿ ñà túú xèxi-áⁿ vã cuátnùhú-yu nchaá ñáyiú ducaⁿ xèxi nchaá núú sã nìhí-xi-áⁿ, chi tnàhá ñáyiú ducaⁿ xèxi nchaá núú sã nìhí-xi-áⁿ quèhéⁿ cuèndá ñáhá Yă Ndiöxí xií-yu. **4**Te ñá túú ndècu ndìhi-o tnúhu ndee ìní cuatnúhu-o ñáyiú xínu cuechi, chi mee ñáyiú cùu patròöⁿ-yu tàú-yu cáháⁿ-yu te núu cùndáá ñáyiú xínu cuechi núú-yu àdi ñá túú cùndáá-yu. Te ducaⁿ sãtnahá-xi cùu ñáyiú xínu cuechi núú Yă Ndiöxí, chi mee-gã cáháⁿ-gá te núu nása quidé-yu, te òu-ni mee-gã cada te cundáá-yu cundécú-yu núú-gã.

⁵Te na cächí tnúhu tucu-í xii-ndo sã ìó ñáyiú cächí sá ìó dava nduu ío cãhnu cuu-xi, te ìó tucu dava ñáyiú cächí-yu sá ìíⁿ-ni cuu-xi nchaa-ni nduu, te xini ñuhu-xi sá cùtnuní ndáá iní-yu sá ndàá cúú-xí nàcuáa cãháⁿ-yu ìíⁿ ìíⁿ-yu. ⁶Te ñáyiú cánehe íí dava nduu quidé-yu sá néhě-yu sá yíñùhu núú Yã Ndiöxí, te ñáyiú cächí sá ìíⁿ-ní cùu-xi nchaa-ni nduu quidé-yu sá néhě-yu sá yíñùhu núú Yã Ndiöxí tnàhá-yu. Te ñu-ni ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchaa ñáyiú xèxi nchaa nãni ñihí-yu, chi quidé-yu sá néhě-yu sá yíñùhu núú Yã Ndiöxí, chi ndàcáⁿ táhũ-yu núú-gã cuendá nchaa sá ñihí-yu. Te ñu-ni ducaⁿ sãtnahá-xi cùu nchaa ñáyiú ñá túú xèxi nchaa núú sã nchító-ó chi quidé-yu sá néhě-yu sá yíñùhu núú Yã Ndiöxí, te ndàcáⁿ táhũ-yu núú-gã cuendá nchaa sá ñihí-yu.

⁷Te nchoo cuèi vitna ndècu vívú-ó àdi cuèi na cùú-ó dico ñá díú cuendá méé-ó cùú-ó. ⁸Chi vitna ndècu vívú-ó te ndècu-o sá cúú-xí Xítóhó Jesucristú àdi cuèi na cùú-ó dico cuú-ó ñu-ni sá cúú-xí-gã, núú xíãⁿ cuèi vitna ndècu vívú-ó àdi cuèi na cùú-ó dico ñu-ni Xítóhó Jesucristú cúú cuendá ñáhá-gã xii-o. ⁹Chi Xítóhó Jesucristú ní xíhí-gá te ní ndoto-gá, te vitna cùu-gá Xítóhó nchaa ñáyiú, cuèi ñáyiú xíndecu vívú te cuèi ñáyiú ní xíhí.

¹⁰Te nchòhó, ñá túú ndùu váha-xi cuatnuhu tnàha-ndo nacúáa ndècu-ndo ichi Xítóhó Jesucristú, te ni ñá túú ndùu váha-xi daquèe tñhú tnáhá-ndó, chi nchaa-o sãá nduu cùndecu-o núú Xítóhó Jesucristú, te mee-gã cachí-gá te núú ní quide ndáá-ó àdi ñá túú ní quide ndáá-ó. ¹¹Te Yã Ndiöxí cächí-gá núú tütú-gá:

Yúhú Yã Ndiöxí ndécù-í cächí tnúhu ndáá-í xii-ndo sã nchàa ñáyiú
ngúíñí xítĩ-yu núú-í,
te ncháá-yu cáháⁿ-yu sá yúhú cùú-í Ndiöxí.

Duha cächí Yã Ndiöxí núú tütú-gá. ¹²Núú xíãⁿ nchaa-o ndì dííⁿ nàcani tnúhu-o núú Yã Ndiöxí nchaa sá ñí quide-o.

Vá dácuíta nihnu tnàha-o

¹³Núú xíãⁿ vá cuátnùhu tnaha-gá-ndó, te cada yica-ndo càda-ndo mee-ni sá vãha, te vá cáda-ndó ìíⁿ sá ñá túú tàú-ndó càda-ndo cuendá sá vã cuíta nihnu dava ñáyiú ndècu ndihí-ndo ichi Xítóhó Jesucristú. ¹⁴Te yúhú ndécú ndihí-í Xítóhó Jesucristú te cùtnuní ndáá iní-í sá ncháá núú sã cúú càxi-o cuu-ni caxi-o te vá cúú cuèchi. Te ñáyiú sàni iní sá vã cúú càxi-yu te núú na càxi-yu te cuu cuèchi xíí-yu. ¹⁵Te nchòhó, te núú cuendá sá xéxí-ndó nchàa núú sã cúú càxi-ndo, cuendá xíãⁿ ñá túú-gã cúú vãha iní nchaa ñáyiú ndècu ndihí-ndo ichi Xítóhó Jesucristú, te ñá túú-gã quidé-ndó sã cúú ìní ndisa-ndó-yu te núú ducaⁿ na càda-ndo, te núú ìíⁿ sá sání ìní-ndó càxi-ndo te cùtnuní iní-ndó sã xíãⁿ cada-xi cuíta nihnu ñáyiú ndècu

ndihi-ndo ichi Xítohó Jesucristú te vá cáxí-ndó xǎⁿ te núu ducaⁿ, chi Xítohó Jesucristú ní xíhí-gá cuendá-yu. **16**Te núu ìⁿ sá quidé-ndó sàni iní-ndó sǎ cúú-xí ìⁿ sá vǎha, te ñáyiú cǎchí-yu sá ñà túú vǎha te vá cádá-ndó cuendá sá vǎ cǎháⁿ cuèhé-yu cuendá-ndó. **17**Te sá yíndàha ñaha Yá Ndiöxí xii-o xǎⁿ ío xìni ñuhu-xi cada ndáá-ó cùndecu-o, te cundecu váha ndihi tnàha-o, te cudíí ìní-ó cùndecu-o chi Espíritú-gá ndécú ndìhi ñaha-xi xii-o, te nchaa xéhé ïo-gá cúnùu dacúxí sǎ cóhó sǎ cáxí-ó. **18**Te nchaa ñáyiú ducaⁿ quide nchaa sá ïo-gá xíní ñuhu-xi, xinu cuechí-yu núu Xítohó Jesucristú, te sá dúcáⁿ quidé-yu te ndùu vétú iní Yǎ Ndiöxí, te cùdiú-yu núu ñáyiú.

19Te nchoo chǐ ná ndùcu-o nacuáa cada-o cùndecu ndihi váha tnàha-o, te nducu tùcu-o nacuáa cada-o chìndee tnúhu tnàha-o nacuáa cuita cundáá-gá-ó nǔú Xítohó Jesucristú quíhíⁿ. **20**Te ñá díú sǎ cuendá ìⁿ núú sǎ xéxí-ó, te dàquee tíhú-ó sǎ vǎha ní quide ñaha Yǎ Ndiöxí xii tnàha ñáyiú-o. Te na cǎchí tnúhu ndáá-í xii-ndo sǎ ncháá-ní nǔú sǎ cúú cǎxi-o, te dìcò-ni sá ñà túú ndùu váha-xi núu sá cuendá-ni sá cáxí-ó ìⁿ núú sǎ cúú cǎxi-o cuíta nihnu ìⁿ tnàha ñáyiú-o. **21**Te váha-gá sá vǎ cáxí-ó cùñú te vá cóhó ndidí, te ni ñà túú nǎgá cada-o te núu xìto-o sá xǎⁿ cada te ngüíta tnàha ñáyiú-o cǎdá-yu sá ñà túú vǎha, àdi xito-o sá xǎⁿ cada te ngüíta-yu caní ìⁿ caní úú iní-yu cundecú-yu ichi Xítohó Jesucristú, te vá cùndáá-gá-yu núú-gǎ te núu ducaⁿ na càda-o. **22**Te núu ìⁿ sá vǎha sàni iní-ó càda-o, te vá dátúu-o nǔú ñáyiú chi mee-ni nǔú Yǎ Ndiöxí dátúu-o. Te nchoo cùu-o ñáyiú ío váha táhú-xi te núu cùtnuní ndáá iní-ó sǎ quidé ndáá-ó nǔu nándi cùu sá quidé-ó, te cùtnuní iní-ó sǎ ñà díú ìⁿ cuéchi cùu-xi sá quidé-ó. **23**Te núu nchoo sàni iní-ó sǎ quidé vǎha-o àdi ñá túú quide váha-o òré xéxí-ó ìⁿ núú sǎ xéxí-ó, te cuu cuéchi xii-o te núu ducaⁿ na càda-o. Te ducaⁿ cùu cuéchi xii-o chi ñá túú ìⁿ-ni sá sání ìní-ó, chi nchaa núú sǎ quidé-ó sàni ìⁿ sani úú iní-ó nǔu váha-ni àdi ñá túú vǎha-ni, te cuu cuéchi xii-o sǎ dúcáⁿ quide-o.

Cada-o sǎ vǎha sá cúú-xí tnàha ñáyiú-o

15 **1**Te nchoo ñáyiú ío váha sàndáá iní ñáhá xii Xítohó Jesucristú, xìni ñuhu-xi cuáñaha-o tnúhu ndee ìní xii ñáyiú ñá túú ñihí ndéé cùndecu ichi-gá, te vá cádá-ó mèe-ni sá cúú-xí mèe-o. **2**Te cada-o sǎ vǎha nàcuáa cuu váha iní tnàha ñáyiú-o cuendá cuu-xi sá vǎha sá cúú-xí-yu, te ducaⁿ cuíta ñihí ndéé-gǎ-yu quindáá iní-yu Xítohó Jesucristú. **3**Te Xítohó Jesucristú ñá túú ní quide-gá mee-ni sǎ cúú vǎha iní méé-gǎ, te ní quee ndáá-xi nàcuáa cǎháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí nàcuáa ní xáhaⁿ Xítohó Jesucristú xii-gá, te cǎchí-xi: “Nchaa ñáyiú cùu úhú iní ñáhá xii-n ní xícuèhé ní xíduha ñáhá-yu xii-í”, duha cǎháⁿ-xi núú tütú Yǎ Ndiöxí nàcuáa

ní xáhaⁿ Xítohó Jesucristú xii-gá. ⁴Te ndéé sanaha nǐ ngúndeé nchaa tnúhu Yá Ndiöxí núú tütú-gá, te ducaⁿ nǐ ngúndeé cuèndá dacuàha-o, te tnúhu-áⁿ dánèhé ñáhá-xí cùnduu cahnu iní-ó cuèi nándi nà yáha-o cùndecu-o ichi-gá, te sá xíi tnúhu-áⁿ te vá ndìhú-gá iní-ó cùndecu-o, te diu-ni sá xíi tnúhu-áⁿ cundecu ndìhi-o tnúhu ndee ìní. ⁵Te Yá Ndiöxí quidé-gă ndécú ndìhi-o tnúhu cànno iní, te diu-ni-gá quidé-gă ñá túú ndìhú iní-ó ndècu-o. Te xicáⁿ táhù-í núú-gă sá díú-gă ná cádá te cuu ìⁿnuu-ndo cùndecu-ndo datná ní quide mee Xítohó Jesucristú cútnáhá ní xíndecu-gá ñuyíú-a. ⁶Te ducaⁿ nchaa-ndo cuu ìⁿnuu-ndo, te danìhí tnáhá-ndó yóco táchí-ndó te cachí-ndó sǎ ìo cànno cuu Yá Ndiöxí Yaá cúú Tătá Xítohó Jesucristú.

Ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél ní níhí-yu tnúhu Xítohó Jesucristú

⁷Te núu xiǎⁿ chí quéhéⁿ cuèndá tnáhá dàtná ní quide Xítohó Jesucristú ní queheⁿ cuèndá ñáhá-gă xii-o, te núu ducaⁿ na càda-ndo te ìo cuu cànno Yá Ndiöxí. ⁸Te na cächí tnúhu-í xii-ndo sǎ Xítohó Jesucristú ní quixi-gá ní quide-gá sá vǎha sá cúú-xí ñáyiu isràél, te sá dúcáⁿ nǐ quide-gá xiǎⁿ cútnùnì ndáá iní-ó sǎ Yá Ndiöxí quidé-gă ìⁿ sá cǎháⁿ-gá, chí Xítohó Jesucristú ní quide-gá nchaa nàcuáa ní xáhaⁿ Yá Ndiöxí xii cue ñanì tnáhá-ó nǐ xíndecu ndéé sanaha. ⁹Te ducaⁿ nǐ quide Xítohó Jesucristú sá vǎha sá cúú-xí ñáyiu isràél cuèndá nchaa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél cachí-yu sá ìo cànno cuu Yá Ndiöxí, te ducaⁿ quèsahá-yu chí ìo cùndahú iní ñáhá-gă chíndèe ñaha-gá xií-yu, te quee ndáá-xi nàcuáa cǎháⁿ-xi núú tütú Yá Ndiöxí núú cächí-xi:

Yúhú cachí-í sá ìo cànno cuu-n núú nchaa ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél,
te cata-í ndudú chiñuhu ñaha-ì xii-n.

Duha cächí-xi núú tütú-gá ¹⁰Te cächí tucu-xi núú tütú-gá:

Te nchòhó ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél ìo chí cúdí ìní ndìhi ñáyiu isràél ñáyiu ndècu ndìhi-í.

Duha cächí-xi núú tütú-gá. ¹¹Te cächí tucu-xi ingá xichi núú tütú-gá:

Nchaa nchòhó ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél chí cǎháⁿ sá ìo cànno cuu Yá Ndiöxí,

te nchaa ñáyiu na cǎháⁿ-yu sá ìo cànno cuu-gá.

Duha cächí-xi núú tütú-gá. ¹²Te ndíi Chàíá cächí tucu ndíi núú tütú Yá Ndiöxí:

Coo ìⁿ ñanì tnáhá ndíi Isáí téé ní xíndecu ndéé sanaha,
te téé-áⁿ taxi tnùnì-dé cue ñáyiu ñá túú cùu ñáyiu isràél,
te ñáyiu-áⁿ cundee cùu cahnu iní ñáhă-yu xii-dé.

Duha ní cǎháⁿ ndíi Chàíá cächí-xi núú tütú-gá.

13Te xicáⁿ táhù-í núú Yă Ndiöxí Yaá ní taxi tnúhu ndee ìní ndécú ndìhi-o sá méé-gă ná càda ío cudíí ìní-ndó cùndecu-ndo, te ducaⁿ ïo váha cundecu iní-ndó nŭú-gă chi sàndáá iní-ndó-gă, te ducaⁿ Espíritú-gá ná càda te uuⁿ-gá uuⁿ-gá cuita ngúndecu ndìhi-ndo tnúhu ndee ìní quíhíⁿ sá cáda vâha ñaha-gă xii-ndo.

14Te nchòhó ñáyiú ndècu ndìhi-í ichi Xítóhó Jesucristú cùtnuní ndáá iní-í sá nchòhó ío váha iní-ndó, te ducaⁿ ïo váha cùtnuní iní-ndó nchàa tnúhu váha, te ducaⁿ ïo dâsahú tnáhá-ndó nàcuáa cundecu-ndo. 15Te dava tnúhu ní chídó tnùn-í núú tütú-a cùu-xi tnúhu sá ïo càháⁿ-í dóho-ndo, te ducaⁿ nŭ tee-í cuèndá sá nchòhó dandàcu iní-ndó tnúhu-áⁿ, te ní tee-í chi Yă Ndiöxí ní cundàhú iní ñáhá-gă xii-í ní taxi-gá chiúⁿ quide-í 16xínú cuèchi-í núú Xítóhó Jesucristú càháⁿ-í tnúhu-gá núú ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél. Te tnúhu-áⁿ cúú-xí tnúhu sá sánú ìchi ñaha xii-o nàcuáa naníhí tàhú-ó, te ducaⁿ dànehé-í ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél tnúhu Yă Ndiöxí cuèndá cuú-yu dàtná ìⁿ sá ndúú tãhú-gă, te Espíritú-gá quidé-xí cùú-yu ñáyiú cùdiu núú-gă, te cùu váha iní ñáhá-gă xií-yu.

17Te ío váha cùu iní-í cuèndá nchaa chiúⁿ quide-í sá cúú-xí Yă Ndiöxí, chi Xítóhó Jesucristú ndécú ndìhi ñaha-gá xii-í. 18Te mee-ni nàcuáa quide Xítóhó Jesucristú chíndèe ñaha-gá xii-í xíãⁿ-ni càháⁿ-í, te sá dúcáⁿ quide-gá xíãⁿ ní sàndáá iní cue ñáyiú ñá túú cùu ñáyiú isràél tnúhu-gá. Te ducaⁿ chi ní chindee ñàha-gá xii-í ní càháⁿ-í tnúhu-gá te ducaⁿ-ni nŭ chindee ñàha-gá xii-í ní quide-í titní núú sã nŭ quide-í núú-yu ní xiní-yu. 19Te Espíritú Yă Ndiöxí ní quide-xi ní quide-í titní núú sã vã yõo tnàhí ndàcu cada ní xiní-yu te ío ní cuñúhu-yu. Te nchaa ñuú ní sáháⁿ-í ní càháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucristú núú ñáyiú cuèi ndéé ñuú Jerusàlén, te cuèi ndéé distritú Ìlírícú, núu nchaa ñuú-áⁿ nŭ sáháⁿ-í ní càháⁿ-í núú-yu tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó. 20Te ducaⁿ ïo ndùcu ndee-í càháⁿ-í tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó nŭú vátá ñihí-gá-yu tnúhu cuèndá Xítóhó Jesucristú, te ducaⁿ quide-í chi ñá túú cuìní-í quíhíⁿ-í càháⁿ-í tnúhu-gá núú sã xíndecu ñáyiú càháⁿ tnúhu-gá. 21Te quide-í nàcuáa càháⁿ-xi núú tütú Yă Ndiöxí núú càchí-xi:

Ñáyiú vátá ñihí-gá tnúhu cuèndá Yaá quixi ñuyíú te níhí-yu,
te ducaⁿ tècú tnùn-í-yu tnúhu-gá.

Duha càchí-xi núú tütú-gá.

Té Păblú cuìní-dé quíhíⁿ-dé ñuú Ròmá

22Te sá dúcáⁿ càháⁿ-í tnúhu-gá nŭú xíãⁿ ñá túú ní ndàcu-í quixi-í quixi coto ñaha-í xii-ndo cuèi ducaⁿ-ni sàni iní-í quixi coto ñaha-í. 23Te ní cuu titní cuíá ducaⁿ-ni sàni iní-í quixi coto ñaha-í xii-ndo, te vitna ní ndìhi-í nchaa iha ní càháⁿ-í tnúhu Xítóhó Jesucristú núú nchàa ñáyiú. 24Núu xíãⁿ

sání iní-í sá ndùu na quíhíⁿ-í nàcióⁿ Èspañá te yáha cáháⁿ-í quini-í nása ndècu-ndo, te dàvá-áⁿ ïo cudíí iní-ó cùndecu tnaa-o, te ducaⁿ te òré nucúhuⁿ tucu-í ichi te cada ndee iní-ndó chindee ñaha-ndo xii-í. **25**Te vitna quíhíⁿ-í ñuú Jerusàlén quínehe-í sá ndúú tǎhú ñǎyiu ndècu ichi Xítóhó Jesucristú xíndecu yacáⁿ. **26**Te ñáyiu xíndecu ichi Xítóhó Jesucristú ndécú dístítú Macèdoniá, ndíhi dístítú Acǎyá ní cuu ïⁿnùú-yu ní sacáⁿ tnáhǎ-yu sá ndúú tǎhú ñǎyiu ndàhú xíndecu ichi-gá ndécú ñùú Jerusàlén. **27**Te ducaⁿ tnàhí ní cudíí iní-yu cadá-yu, te ducaⁿ tnàhí tàú-yu cadá-yu chindèe-yu ñáyiu xíndecu ñuú Jerusàlén. Te ñáyiu Macèdoniá ndíhi ñáyiu Acǎyá-áⁿ ñà túú cùú-yu ñáyiu isràél. Te ñáyiu xíndecu ñuú Jerusàlén cúú-yu mee-ni ñáyiu isràél, te ducaⁿ tàú-yu cadá-yu chi sá cuendá ñáyiu isràél-áⁿ nǐ níhǐ-yu tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tǎhú-yu, núu xǎⁿ tàú-yu chindee ñàhá-yu ndíhi nchaa sá nihí-yu. **28**Te sátá ná yǎha quínguáha cuendá-í-yu sá ndúú tǎhú-yu, te ducaⁿ te dàtnùnǐ quee-í quíhíⁿ-í nàcióⁿ Èspañá, te ichi yáha-í yáha cáháⁿ-í núu ndécú-ndó. **29**Te cùtnunǐ ndáá iní-í sá òré ná quèxio-í núu ndécú-ndó, te Xítóhó Jesucristú ío chindee ñàha-gá xii-í cáháⁿ-í tnúhu-gá núu-ndó nàcuáa ío váha cundecu-ndo ìchi-gá.

30Te nchòhó ñáyiu ndècu ndíhi-í ichi Xítóhó Jesucristú càháⁿ ndàhú-í núu-ndó sǎ ïo chindee ñàha-ndo xii-í cáháⁿ ndíhi-o Yǎ Ndiöxí cuendá-í, te ducaⁿ càda-ndo chi ndècu ndíhi-ndo Xítóhó Jesucristú. Te Espíritú Yǎ Ndiöxí quídé-xí cùu iní tnáhá-ó ïⁿ ïⁿ-o. **31**Te ío chí càcáⁿ tǎhú nǔú Yǎ Ndiöxí sá ná còto ñaha-gá xii-í, te ñá túú nǎ cada ñaha nchàa ñáyiu ñá túú sàndáá iní ñàhá xii-gá xíndecu dístítú Jùdeá. Te cacáⁿ tǎhú tucu-ndo núu-gǎ sá ncháá sǎ cánèhe-í quíhíⁿ nduu tǎhú ñáyiu ndècu ichi-gá ndécú ñùú Jerusàlén ío váha cuu iní-yu queheⁿ cuendá-yu. **32**Te ducaⁿ càda-ndo cuendá sá nǔu Yǎ Ndiöxí ná càchí-gá te ío cudíí iní-í òré quèxio-í núu ndécú-ndó, te ío váha cuu iní-í cundecu ndíhi ñaha tnài xii-ndo. **33**Te vitna xìcáⁿ tǎhú-í núu Yǎ Ndiöxí Yaá quídé ïo váha cùu iní-ó ndècu-o sá ná chindee chitúu ñaha-gǎ xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu.

Té Pǎblú quídé ndèe iní-dé ñáyiu ndècu ñuú Rómá

16 **1**Te yúhú tendaha-ǐ tá Fèbé quixi-xi núu ndécú-ndó, te tnàhá-xi ndècu-xi ichi Xítóhó Jesucristú, te quíde-xi chiuⁿ Yǎ Ndiöxí sá cúú-xí ñáyiu ndècu ichi Xítóhó Jesucristú xíndecu ñuú Cèncreá. **2**Te cuíní-í sá ïo váha cuu iní-ndó quèheⁿ cuendá-ndó-xí, chi ndècu ndíhi-xi Xítóhó Jesucristú, te cada-ndo nàcuáa tàú-xi cunduu dàtná tàú-xi cada ñáyiu ndècu ichi-gá, te ío chindee-ndo-xi te núu ná cúú sǎ xíní ñùhu-xi, chi tnàhá-xi ío chindee-xi cue ñáyiu ndècu ichi Xítóhó Jesucristú, te tnàhá yúhú ducaⁿ ïo chindee-xi.

³Te cúñaha-ndo ïo na càda ndee iní té Àquilú ndihì ñadìhí-dé tá Prìscilá, chi ñáyi-u-áⁿ ñí quide chiùⁿ-í ndihí-yu ní quide-ndí chiùⁿ Xítohó Jesucrìstú. ⁴Chi mèe-yu ní cácu cuú-yu sá cuendá sá ñí dácäcu ñàhá-yu xii-í sá ñí yáha-í, núu xíáⁿ ío ndàcáⁿ táhù-í núù-yu, te ñá díú-ní yùhú ducaⁿ ïo ndàcáⁿ táhù-í núù-yu chi tnàhá nchaa ñáyi-u ñá túú cùu ñáyi-u isràél xíndecu ichi-gá xíndecu nchaa xichi ducaⁿ ïo ndàcáⁿ táhù-yu núú tē Àquilú ndihì núú ñadìhí-dé tá Prìscilá. ⁵Te cúñaha tùcu-ndo sá ïo na càda ndee iní nchaa ñáyi-u xíndecu ichi Xítohó Jesucrìstú tàcá vehe té Àquilú ndihì tá Prìscilá dácuahá-yu tnúhu-gá, te cúñaha tùcu-ndo sá ïo na càda ndee iní té Epènetú chi tnàhá-dé ío ñùhu iní-í-dé, chi tée-áⁿ cúú-dě tée díhna nuu ñí sándáá iní tnúhu Xítohó Jesucrìstú distrítú Acäyá. ⁶Te cúñaha tùcu-ndo sá ïo na càda ndee iní tá Màriá xíchí ndécú ndihì-ndo, xíchí ïo ndùcu ndee xinu cuechi núú Xítohó Jesucrìstú. ⁷Te cúñaha tùcu-ndo sá ïo na càda ndee iní cue tée cùu ndì mee-í té Àndrónicú ndihì té Jùniás, chi tnàhá-güedé ní xíhi ndihì ñaha-güedé xii-í vecaá, te ío cùdiu-güedé núú nchaa cue tée ní táúchíúⁿ Jèsús cáháⁿ tnúhu-gá. Te díhna-gá-güedé ní sándáá iní-güedé tnúhu Xítohó Jesucrìstú dácúxí yùhú.

⁸Te cúñaha-ndo sã ná càda ndee iní té Àmpliás chi tnàhá-dé ío ñùhu iní-í-dé, te ndècu-dé tnàhá-dé ichi Xítohó Jesucrìstú. ⁹Te cúñaha tùcu-ndo xii té Bänú tée cùndihì ñaha xii-o quide-o chiuⁿ Xítohó Jesucrìstú sá ná càda ndee iní-dé, te cúñaha tùcu-ndo xii té Èstaquís sá ná càda ndee iní-dé chi tnàhá-dé ío ñùhu iní-í-dé. ¹⁰Te cúñaha tùcu-ndo xii té Àpelés sá ïo na càda ndee iní-dé, chi tée-áⁿ ïo váha cùndáá-dé núú Xítohó Jesucrìstú, te cúñaha tùcu-ndo xii ñáyi-u xíndecu vehe té Arístóbulú sá ïo na càda ndee iní-yu. ¹¹Te cúñaha-ndo xii té Heròdión tée cùu ndì mee-í sá ïo na càda ndee iní-dé, te cúñaha-ndo xii ñáyi-u ndècu ichi Xítohó Jesucrìstú xíndecu vehe té Nàrcisú sá ïo na càda ndee iní-yu. ¹²Te cúñaha-ndo xii tnàhá tá Trìfená ndihì tá Trìfosá sá ïo na càda ndee iní-yu, chi tnàhá-yu quidé-yu chiùⁿ Xítohó Jesucrìstú. Te tnàhá tá Përsidá xíchí ndécú ndihì-o ichi Xítohó Jesucrìstú cúñaha-ndo xii-xi sá ïo na càda ndee iní-xi, chi tnàhá-xi ío ndùcu ndee-xi quide-xi chiuⁿ Xítohó Jesucrìstú. ¹³Te cúñaha-ndo tnàhá té Rűfú tée ío váha sándáá iní tnúhu Xítohó Jesucrìstú sá ïo na càda ndee iní-dé ndihì ñaná-dě, chi ñaha-áⁿ quidé ìní-í sá cúú-áⁿ dàtná ñànà-í. ¹⁴Te cúñaha-ndo sã ïo na càda ndee iní té Àsíncritú, ndihì té Flègonté, ndihì té Hërmás, ndihì té Pàtrobás, ndihì té Hërmés, ndihì nchaa dava-gá cue ñáyi-u ndècu ndihì-o ichi Xítohó Jesucrìstú xíndecu ndihì-güedé. ¹⁵Te cúñaha tùcu-ndo sá ïo na càda ndee iní té Fìlólogó, ndihì tá Jűliá, ndihì té Nèréú, ndihì cúha té Nèréú, ndihì tá Òлимпás, ndihì nchaa dava-gá ñáyi-u sándáá iní tnúhu Xítohó Jesucrìstú xíndecu ndihí-yu.

16Te ío yiñùhu cada ndee iní tnáhá-ndó ìíⁿ ìíⁿ-ndo. Te nchaa ñáyiú tàcá nchaa iha dàcuaha tnúhu Xítóhó Jesucristú quidé ndèe iní ñáhă-yu xii-ndo.

17Te nchòhó ñáyiú ndècu ndihí-í ichi Xítóhó Jesucristú càháⁿ-í dóho-ndo sã cádá cuendá-ndó nũu ío ñáyiú quide nacuáa vá cúú ìíⁿnuu-ndo cundecu-ndo, chi ñáyiú-áⁿ sánú ichi ñahá-yu ìíⁿ ichi ñá túú vâha, chi ñá túú ìíⁿ-ni cuu-xi tnúhu càháⁿ-yu ndihí tnúhu sá ñí níhí-ndó ndècu ndihí-ndo, te ñáyiú ducaⁿ xĩquide vá nihí tnáhá-gă-ndó ndihí-yu. 18Chi ñáyiú-áⁿ ñà túú quidé-yu chiúⁿ sá cúú-xí Xítóhó Jesucristú, chi mee-ni sã cúú-xí mèe-yu quidé-yu, te mee-ni nchàa tnúhu sá ío vii ío váha cuáháⁿ càháⁿ-yu òré cuáháⁿ-yu dândahú-yu nchaa ñáyiú ío yáchí sàndáá iní-xi ìíⁿ tnúhu. 19Te nchaa ñáyiú nihí-yu tnúhu sá nchòhó sàndáá iní-ndó tnũhu Xítóhó Jesucristú, núu xíăⁿ ío cùdíí ìní-í. Te cuení-í sá nchòhó ío váha cutnùní iní-ndó nàcuáa cada-ndo mèe-ni sá vâha, te vá cání ìní-ndó càda-ndo datná xĩquide nchaa ñáyiú ndècu ichi cuehé ichi duha. 20Te Yá Ndiöxí Yáá quidé ío váha cùu iní-ó ndècu-o ío ndĩhi cada-gá cuendá sá sàcuíhná ñà túú-gă ná cada ñaha-xi xii-ndo, te xicáⁿ táhù-í núú Xítóhó Jesucristú sá ío na chindee chitúu ñaha-gă xii-ndo.

21Te té Timùteú té quide ndihí-í chiúⁿ Xítóhó Jesucristú iha quide ndee iní ñáhá-dě xii-ndo, te tnàhá té Lùciú, ndihí té Jàsón, ndihí té Sosipàtér cue tée cùu ndi mee-í quidé ndèe iní ñáhá-güedě xii-ndo.

22Te tnàhá yúhú té Tèrciú té càdúha tutú-a cuendá té Păblú quidé ndèe iní ñáhà-í xii-ndo, chi ìíⁿ-ni cùu-o ndihí Xítóhó Jesucristú.

23Te tnàhá té Găyú té dii vèhe-xi ndecu-í quidé ndèe iní ñáhá-dě xii-ndo, te diu-dé ní taxi nùu-dé vehe tàcá ñáyiú dàcuahá-yu tnúhu Xítóhó Jesucristú. Te tnàhá té Èrastú té yìndaha díhúⁿ ñùú quidé ndèe iní ñáhá-dě xii-ndo, te tnàhá té Cuártú té ndècu ndihí-o ichi Xítóhó Jesucristú quidé ndèe iní ñáhá-dě xii-ndo.

24Te xicáⁿ táhù-í núú Xítóhó Jesucristú sá ío na chindee chitúu ñaha-gă xii-ndo nchàa-ndo. Te ducaⁿ na cùnduu.

Cáháⁿ-ó sã ío càhnu cuu Yá Ndiöxí

25Te vitna chí ná càchí-ó sã ío càhnu cuu Yá Ndiöxí, chi mee-gă cada te ío-gá cuita níhí ndéé-gă-ndó cùndecu-ndo ichi Xítóhó Jesucristú dàtná càchí tnúhu sá càháⁿ nàcuáa naníhí tàhú-ó, tnúhu sá dánèhé-í ñáyiú cuendá Xítóhó Jesucristú, te nchaa tnúhu-a ìíⁿ-ni cùu-xi ndihí nchaa tnúhu sá ñí cachí Yá Ndiöxí cuu yuhu ndèe cútnàhá ní ngáva ñuyíú, te vitna ní quee túu-xi, 26chi mee Yá Ndiöxí ní dátũu-gá núú-ó vitna, te càháⁿ-ndí nàcuáa ní chídó tnùní cue tée ní xóo cáháⁿ tnúhu Yá Ndiöxí ndéé sanaha. Te ducaⁿ tnũhu sá ndúú yùhu ni cuu ta xité nuu-xi nihí ñuyíú cuáháⁿ, chi

ROMANOS 16

ducaⁿ ñĩ cachí Yă Ndiöxí Yaá ndécú nchàa nduu nchaa quíú cunduu
cuèndá sá quèndáá iní ñáhá ñăyiu xii-gá, te tñí-yu nchaa tnúhu càháⁿ-gá.

27 ¡Te ñⁿdìi-ni Yá Ndiöxí cúú-gă Yaá ío sàá sá xìní tnùnì-xi! ¡Te nchaa-o
chĩ ná càchí-ó să ño càhnu cuu-gá, chi ndècu ndìhi-o Xítóhó Jesucristú, te
ducaⁿ-ni càda-o ñi caa ñi quíhíⁿ! Te ducaⁿ na cunduu. Te ío chí cádá ndè
iní-nă vitna.